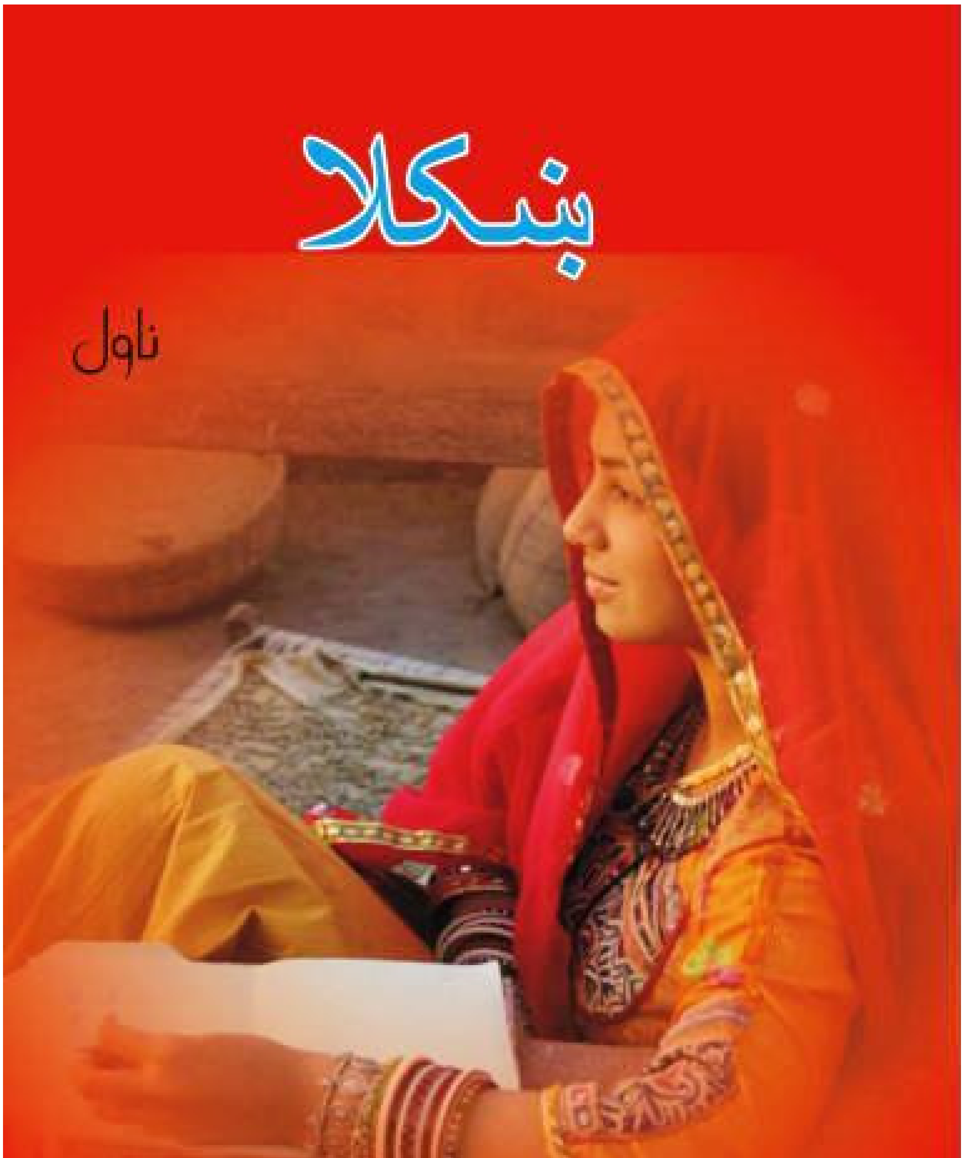
بنګلا
ناول
لیکوال: ګل رحمن رحماني

دکتاب پېژندنه

دکتاب نوم: ښکلا
لیکوال : ګل رحمن رحماني
خپرونکی: ګودر خپرندویه ټولنه
کمپوزګر: بختیار تلاش
ډیزاین: صادق الله صادق
چاپ شمېر: ۲۰۰۰
دخپرېدو کال: ۱۳۸۹هجري لمریز
انټرنیت خپرونکی: اجمل اکبري

ډالۍ

خپلې ګرانې مورته چې زمونږ دکورنۍ خوښۍ پرې راغونډې دي اوله خدایه ورته له مانه اوږ دعمر غواړم.

د هلمند د اریږېدلې ښکلا

هلمند یو وخت د پښتنوالۍ په ټولو ځانګړتیاوو ډک نوم وو او دنوم په اخیستو به یې د هرچا په زړه کې یو ډول رعب او عظمت په ځپوشو هلمند ښکلی وو، ښایسته وو ، دغیرتونو او ننګونو کورو و، او د پښتنو د سرشمله وه د هلمند پراخې ځمکې د ګران هېواد د طبیعي ښکلا یو مستند انځور وو خو اوس هرڅه بل ډول وو زه په خپل دې ناول دغه لیکنه د اسې مهال کوم چې همد اوس هم په دغه سیمه کې د مشترک په نام عملیات په جوش سره روان دې بهرنیو او افغان ځواکونو د مارجې د سمسورې سیمې د نیولو لپاره دومره لوی فوځي عشرکړی چې ته به وایې د کوم هېواد د نیولو هوډ یې کړی لا هم د ښکلا غوندې د ګڼو هلمندی ٍ پېغلو کډې له دغه سیمې روانې دي خو په کومه خوا؟ د چا کره ؟ چېرته او د چا لپاره ؟ دا هغې پوښتنې دي چې لا یې هم زما سره ځوا ب نه شته او په دې ناول کې هم را سره را ته پیدا نه شوې په دغه سیمه چې اوس هم کوم ناورین روان د ی نو نړیوال څه چې په کابل کې زمونږ مشران هم نه دي ورباندې ډېر کم خلک به اوس په دې پوهېږي چې دا د پښتنو او پښتون ولس په ضد د چا پر بکړه وه او څومره پښتانه په کې په نورونو مونو ځپل شوي دي زه نه غواړم خپلې خبرې اوږدې کړم ځکه د همدې لپاره مې دغه ناول لیکلی دیوریښتینی داستان دی او دیوې هلمندی نجلی ٍ ښکلا داستان بیانوي چې څنګه یې ژوند تلا ترغه شو او د چا ایثار بېرته پخوانی ٍ خوښې ورته را ستنه کړه د دغه داستان عجیبه پېښې د کابل له قمبر څلورلارې څخه پې لبړي چې اوس هم په کې ګڼ هلمندي مهاجر مېشت دي او هرچا ته د سوال لاس اوږدوي وروسته یوه برخه د ښکلا په لیکنو کې راغلې ، په ښارکې د یوه کلیوال ځوان هغه حالت انځور شوی چې کله هم له ښار سره جوړنه راځي نو رې پېښې په لښکرګاه او پېښور کې بیان شوې دي او په کابل کې پای ته رسېږي ښه خبره په کې داده چې ښکلا ته یو بل سلطان او سلطان ته یوه ښکلا پیدا کېږي په دې هیله چې دغه داستان په مینه ولولی.او بیا یادونه وکړم چې دا زما دویم ناول دی خو تر لومړي لیکل شوي ناول وړاندې خپرېږي.

په پای کې له خپل ملګري فرهنګي او فرهنګپال او د ګودرخپرندویې ټولنې د مشرعزت الله ځواب د دغه کتاب د سمبالونکې او خوا رږه دوست قاري صیب قدرت الله تائب نه په ځانګړي ډول مننه چې دغه ناول خپروي او ستاسې ترګوتویې دررسوي د ګران ملګري او ژورنالست عزیزا تل نه مننه چې زما په اړه یې یوڅه ولیکل او دغه ناول په چاروکې یې مرسته وکړه ، د صفارا ډیو د پیاوړي تخنیکر او هڅاند زلمي بخیتار تلاش دې هم کودروډان وي چې دغه خورې ورې پاڼې یې په کم وخت کې کمپوز کړې د ټولو ښه غواړم خدای یې په ټولو چاروکې کامیاب لري
ستاسې ټولو د مینې پوروړی
ګل رحمن رحماني

۱۳۸۸\۱۲\۵کب
دصفاراډیودخپرونومدیریت
جلال ابادښار

یوڅه ددې داستان دلیکوال په اړه

دخیال اوتصور دماڼیو انځورګرشاعر ښاغلی ((ګل رحمان رحماني)) له نن څخه څلورویشت پسرلي وړاندې د وردګوولایت په چک ولسوالۍ کې داروابناد مولوي ((عبدالرازاق)) په دینداره او فاضله کورنۍ کې دې فاني نړۍ ته سترګې غړولې دي. دی لومړنۍ زده کړې یې دچک ولسوالۍ پورې اړوند د حضرت ((عمرفاروق په لیسه کې سرته رسولي او په همدې لیسې څخه په ښه درجه فارغ شوی.
اوس مهال ښاغلی ګل رحمان ((رحماني)) دننګرهار پوهنتون کې دپښتوادب دوروستي کال زده کړیال دی.دی لا داتم ټولګي زده کونکی وو چې دشعراو ادب ښاپیرۍ په خپله رنګینه غیږ کې راونغاړلو او دښکلاخالق وربادنې د دغه ستر نعمت لورښنه وکړه.ښاغلی ګل رحمان ((رحماني)) ددې تر څنګ چې ځوان، پیاوړی ،هڅانداونازک خیاله شاعر اولیکوال دی یو زیرک اوخوش میذاجه ژورنالیست هم دی او په دغه ډګر کې یې کارونه دستایلووړدي.ښاغلي د چاپي رسنیو تر څنګ یوشمېر غږیزو رسنیو سره هم کار کړی چې اوس مهال د((صفا)) راډیو دخپرونو دمدیرپه توګه خپله دنده په مخ وړي.
دښکلا ناول دلیکوال څلورم چاپي اثر دی او دبندیوان ((ناول))،پرې شوي تاکونه ((لنډۍ کیسې)) اوتلپاتې درد ((هنري نثرونه)) یې دچاپ لارې څاري.
ښکلا ناول افغاني ټولنې ته داوسمهالوورپېښو کړاونو هېنداره ده او دغه انځور پکې لیکوال ډېر په مهارت انځور کړی.نو په دې هیله چې دغه په زړه پورې داستان ترپایه ولولئ او یو څه ادبي تنده موپرې خړوب شي.
په پای کې ددغې ټولګې دچاپ کېدو مبارکي هڅاند شاعر لیکوال او ژورنالېست ښاغلي ګل رحمان ((رحماني)) ته په علم او ادب کې دلاښو پنځونو او پرمختګونو هیله کوم .خدای (ج)دې وکړي چې دغه ناول دلوستونکو دخوښې وړوګرځي دپښتوادب په زولۍ کې دیوه غوره زیاتونه شي.په قلم اوعلم یې دې برکت وي له الله څخه ورته په راتلونکي کې دلا بریاوو او دلازیاتو خدمتونو حوصله غواړم
په درنښت
عزیز((اتل))
جلال کوټ-صفاراډیو دفتر
۱۳\حوت\۱۳۸۸

د ابراهیم بن ادهم جومات ته به د لمانځه لپاره د ښار هغه عمر خوړلي کسان راتلل چې د ژوند اوږدې تجربې به یې پای ته رسولې وې، او اوس به یې د ژوند یوه زیاته برخه په راز او نیاز او یا هم د ځوانۍ په رنګینو ګناهونو د اوښکو تویولو لپاره ځانګړې وه ددغه بوډاګانو په زړونو کې د پښېمانیو او سلګیو را الوتی طوفان یوازې هغه چا ښه حس کولی شوای چې د ګناهونو ډکه ځواني ترې تللې وه او اوس لکه دمنې پاڼه هرې سیلۍ ورسره اخیستل ، ځېنې بیا داسې کسان وو چې د ابراهیم بن ادهم دسخاوت او قربانیو کیسې به یې اورېدلې وې هغوی به فکر کاوه چې ادهم صیب به ددغه جومات په کوم محراب کې ناست وي او دوی به یې ووینې خو داټول د بوداګانو اندونه دي، اروا پوهنه وایي چې په بوډاتوب کې انسان بېرته د ماشومتوب خواص غوره کوي د هغوی غوندې یې خفګان، خوښي او باور په وړو خبرو وي خو ددوی ترمینځ ګډ ټکی بیا هم سپېڅلتیا ده نوی ماشوم چې کله دخپلې مور په غېږ کې

نرۍ ته سترګې وغړوي د هغه تنکۍ ګلغوټۍ په څېر وي چې يو سهار واشي په بڼ کې خپلې وړمې او رنګونه خواره کړي او کوم نسيم يا سيلۍ يې لاهم له پاڼو سره لوبې نه وي کړې، بوډاګان که د راون پوهنې له نظره ماشومانو ته ورته کېږي نو بيا د هغوی په سپېڅلتيا اعتراف هم دهغوی حق دی په داسې عمر کې ديو بوډا سره تر ټولو وروستۍ سرمايه د هغه اوښکې وي چې هر چاته يې په مينه او عاجزۍ ډالۍ کوي.

د ابراهيم بن ادهم د جومات په غولي بيا نه يوازې دغه ډالۍ سهاراوماښام په تياروکې وړاندې شوې بلکې ډېرو ماتو خوړلو ځوانانو هم په تيارو کې د سوڼ سوڼ اوازونه اوچت کړيدي ، د ښځتن په وړاندې يې ددې ډالۍ په وړاندې کولو کې ځان کم نه دی راوستی.

داجومات دومره عصري او ښکلی نه وو خو ښکلا يې په دې کې وه چې د ښار د شورماشور نه لرې ديوې کوچنۍ غونډۍ په لمن کې جوړ وو او لاره يې هم په ډېرو واټونو او کوڅو کې نه وه چې د لمونځ کوونکو لمونځ او عبادت ته دې د ريا ګوته ونيول شي د جومات دغولي په يوه برخه کې لاهم پوزی هوار وو د برق په ځای په کې تېلي څيراغونه او شمعې لګېدلې او دېوالونه يې د خټو وود چت لرګيو او د اوداسه ځايونه يې له واره سرې پوهول چې دا جومات د ښارله نوروکورونواوودانيونه څومره مشر دی همدغه ځانګړيتاوو جومات ته دا ويار ورپه برخه کړی وو ،چې په ورننوتو به د هر چا له سره دنياوي خيالونه ووتل او په زړه کې به يې يو ډول تسکين او ارام لمن هواره کړه.

دا سې فکر به دې کاوه چې د اصحابو کرامو د وخت په کوم جومات کې په عبادت لګيايم په ذهن کې به ضرور ورته دد غه جومات د جوړونکو هغه انځورونه راتلل چې په ډېر ويار سره د ښار په دغه څنډه کې د يوې شنې غونډې په لمن کې لګيا دي او جومات جوړوي ديوې دنګې منارې لپاره خټې پخوي او له ډېر زحمت وروسته يو داسې ښکلې او رنګه مناره ورجوړوي چې اوس هم د چا په وس کې نه شته او بيا يې ديو داسې چا نوم پرې ږدي چې بشريت يې لاهم د احسانونو پوروړی دی.

د جومات په غولي دهوارو شوو پوزو په مخ د مخکينيو کسانو د سجدو نښې شته دا پوزي د هغو د تندي او ګونډو خاپونه لا هم د يوه سپېڅلي امانت په توګه ساتي او ډېر ځله ورته د يو چا پام هلته اړوي چې پرې د سجدې لګولو ويار ور په برخه شي شايد د هغوی د سلګو او دعاګانو ازانګې هم د جومات په کوم کونج کې خوندي وي خو له غوږونو يې به لا هم هغه پردې نه وي لرې شوي چې دغه سپېڅلو ازانګو د اورېدو مخه نيسي د جومات ملا امام ملاشمس الدين هم يو نېک انسان دی چې ددغه جومات د امامت لپاره مناسب څه چې هرچافکرکاوه چې خدای(ج) د دغه جومات د امامت لپاره پيدا کړی دی.

هغه په هر څه پوهېږي د ابراهيم بن ادهم دومره کيسې يې يادې دي چې په يوه کتاب کې به هم نه وي راغلې يا که وي هم نو څوک يې د ملا شمس الدين غوندې په ځانګړي طرز نه شي ويلی هغه د يوې

پېښې یا د پېغمبرانو د کیسو په بیان کې ددومره انځور ګری او تمثیل نه کار اخلي چې د اوریدونکو خولې ورته له ډېرې حیرانۍ وازې پاتې وي او په خیال کې هم د سحنې په یوه برخه کې روان وي.
له کلي نه د کابل ښار ته زموږ راکډه کېدل یوه ذره هم زما په طبعه نه وو خو پلار مې وېل چې په کلي کې مو ګوزاره نه کېږي زه هلته په دنده کې وم او زړه مې دلته راختلی وي ما په بار بار د هغه ددغه پرېکړې مخالفت کاوه زه نه پوهېږم چې ولې مې په زړه او په ذهن کې د کلي ښکلا دومره واکمنه وه چې زه یې آن د پلار د خبرو په مقابل کې ودرېدو ته هڅولم ما له غرونو، سیندونو او کروندو سره دومره پیوند اخیستی وو چې پوره څو کاله د خپل پلار ددغه ارادې په مخ کې خنډ شوم د هغه د سترپاوو او سرګردانیو ګناه مې په غاړه واخیسته په سر کې را باندې دا شکونه هم وو چې د خپل تره باز محمد کاکا له لور ښکلا سره مینه لرم او د هغه جادویي او غرنۍ ښکلا د پلار په وړاندې د ودرېدو ګناه ته مجبور کړی یم او په کلي کې د پاتې کېدو زولنې یې پښو ته را اچولې دي.
دهغوی دا شکونه هم بې ځایه نه وو زه په ښکلا له زړه نه مین وم هغه یوه داسې نجلۍ وه چې د یوه کلیوال ښایست ټولې ځانګړتیاوې اوصفتونه په کې راجمع وو او د لرغونو کیسو د ښکلو ښاپېریو څېره په کې تراشل شوې وه هغې هم زه خوښولم او دغه پېغام یې څو ځله د عقابې سترګو له بامه رارسولی وو خو موږ له ماشومتوبه سره نااشنا وو او یو بل ته دیو نا ویلي راز غوندې ښکارېدو موږ د هغوی د کورونیو تر منځ ان له هغه مهاله د تربګنت او دښمنۍ تور دېوالونه ولاړ وو او یو د بل سره مو خبرې نه کولې د هغوی ددروازې او کوڅې په مخ کې به له تېرېدو سره هم زما پلار غوږونه راباندې تاوول او په زوره به یې راته ویل
((وه ځونیمرګ شې تربوردې دی !))
زه د خپل پلار په دې کړو ان له هماغه مهاله حیران وم که زما بازمحمد کاکا یو ساده دکاندار وو خو پلار مې هوښیار انسان وو اویا د کلیوالو په خبره پنتوني (پوهنتوني) وو هغه به چې په کابل کې هم زموږ کوم کلیوال ولیده نو ددې په ځای چې د کور حال احوال واخلي نو د کور پوښتنه به یې ورڅخه کوله چې سلطان خوبه د بازمحمد د زامنو سره کار نه لري؟
خو زه ښه نه پوهېدم چې زما د پلار مطلب څوک دي موږ ان د ماشومتوبه سره مرور وو ددې مرورتوب سره سره ښکلا زما په زړه کې وه او په د یوه ښکلي انځور په څېر به مې په شپو شپوورسره خبرې کولې خو د پلار غوصې او د بازمحمد کاکا قهرجنو سترګو به دغه انځور پیکه کولو د اوړي دموسم په ماښامونو به چې هغوی په برنډه ناست وو نو ما به د بالاخانې د کړکۍ پرده کش کړه او له چولوبه مې غلي غلي د ښکلا دوی انګړ ته ورکتل ښکلا به د ورونو او مور په مخ کې ناسته وه او د مور پښې به یې چاپې کولې.

زمونږ کور ته لار دهغوی په دروازه راتېرېدله یوه ورځ له ښوونځي په تفریح کې را وتښتېدم ګورم چې د باغچې په مخ کې ښکلا زما کوچنۍ خور درولې او هغه ورنه ځان خلاصوي ښکلا ورته وایي سلطان ځنګه دی له ښوونځي څه وخت راځي؟

زما په راښکاره کېدو ښکلا په منډه کورته ننوته او خور مې حیرانه پاتې شوه لکه کومه لویه ګناه یې چې کړې وي مخکې له دې چې زه ورته څه ووایم په عاجزانه لهجه په خبرو شوه.

سلطان لالا په زوره یې درولې وم، غوږونه یې لا ته تا و کلل.(کړل)

که څه هم زما په زړه کې د خوښیو طوفان را لوتی وو او د هغه څه په اړه پوهېدم چې له مودو مودو یې د شک او ګومان په تیارو کې ډوب کړی وم خوخورته مې یوه وړه څپېړه ورکړه او د کور په لور روان شوو خو زما په څېره کې د خوښۍ خورې څپې د پټېدو نه وې ممکن ښکلا به د دروازې له چولو هم ځارلی وم او زما حالت به ورته څرګند شوي وي خو د تربګنت او دښمنۍ تور دېوالونه لا هم زمونږ په وړاندې وو کور ته په رسېدو مخامخ د خپلې مور خواته ورغلم له ځک نه یې په کټوو کې شړومبې اړولې وې بې واره مې ترې وپوښتل.

مورې مونږ ولې له ښکلا ....

د ښکلا کلمه مې ناڅاپه خولې ته راغله لږ تم شوم خو مور مې وار ړومبی کړ.

څنګه......څنکه؟

هسې ما ویل مور جانې مونږ ولې د مشر کاکا سره دښمني لرو؟

په حوصله یې ځواب راکړ.

زویه ته دا راته ووایه چې هغه څومره ځمکه لري؟

ځواب مې ورکړ.

مورې د کلي نیمایي ځمکه دهغه ده خو دا په دې پورې څه اړه لري.

مور مې وخندل

زویه په دې کې د نیمایي نه زیاته زمونږ وه خو خدای (ج) دې د بازمحمدي(کلیوالومې کاکاته بازمحمدی ویل) ته ښه ورځ نه ورکوي پلار ته یې دې ویل چې تا ټول عمر په ښار کې په پنتون او وزیپو تېر کړی زه د پلار مشر زوی وم او د ځمکې د ساتلو او کرکیلې ټول کارونه زما په غاړه وو ستا په حق مې تا ته واده وکړ نور

نو د ځمکې ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

حق نه لرې دمورپه خبرومې بازمحمد کاکا ته په لومړي ځل زړه له غوصې او انتقامه وپړسېده خو د ښکلا مقام لاپه هغه ځای وو. تورې غټې سترګې، ګڼې زلفې او پیاوړي اندامونه یې لا هم زما لپاره د ستاینې وړ وو.

دژوند یوه زیاته برخه مې همداسې دیوې پټې مینې په خونداودردکې تېره کړه له دولسم ټولګي نه له فارغېدو سره سم مې پلار ښارته د ځان سره بوتلم دوه درې ځایه یې په کورسونو واچولم چې کانکور ته تیاري ونیسم پلار به مې له دفتر نه ووزګار شو نو د خپل دفتر په موټرکې به یې هرې خواته ګرځولم زه پوهېدم چې د هغې ټولې هڅې ددې لپاره دي چې ما له ښار سره عادت کړي او دکلي مینه او ښکلی انځور مې له ذهن نه ووځي او په ښار کې له ژوند سره اشنا شم د ښار په ځېنو پارکونو کې مې طبعه ولګېده کورس ته به مې د پلار په غوښتنه دریشي اغوسته او سم کابلی ښکارېدم.

یوه ورځ چې ماښام کوټې ته راغلو پلارمې وویل چې زه سهار وختي یوځل کلي ته ځم ته به په وخت کورسونو ته ځې او دلته به درته دفتر اشپز خدمت کوي او دفتر اوکورس ته به دې بیایي زه غواړم د مور او خورګانو احوال دې واخلم زما زړه هم غوښتل چې لاړ شم خو پلار مې راسره موافق نه وو ویل یې چې کورسونه دې ووایه که لاړشې غیرحاضرېږې.

سهار وختي چې راپاڅېدم نو د پلار ځای مې خالي وو، یوه شوم چې د کلي په لور تللی دی، دهغه په غیاب کې چېرته نه ګرځېدم په خالي وختو کې به تلوېزون او کمپیوټر ته ناست وم، اکثره وخت به مې فلمو نه او سریالونه کتل،چې ډېر ځله به ښکلو نیمه بربنډونجونو په کې نڅا کوله، خو ددې ننداري په لیدو به مې زر چینل بدل کړ او ذهن ته به مې یوه غرنۍ ښکلا وردېده.

دنګه لوړه ونه،غټې تورې سترګې، مړاوي باڼه او په کې پرته حیا چې لامې هم د ښار په نجونو او خپلو ټولګیوالو کې ونه لیده.

پلار مې ویل چې شپه تېروم او زر راځم، خو په دې کې ان دریمه شپه ووته، د پلار درک مې ونه لګېده ،د اشپز سره مې هم نه لګېده ګوډه ماته پښتو یې ویله چې زه به پرې نه پوهېدم.

یوه ورځ یې راته وویل:

اغا دې د دفتر ملازم جمروزی ام کې ځان کې بولی دی د هغه په خبره مې وخندل یوه شوم چې مطلب یې دا وو، چې پلار دې د دفتر ملازم جمروز هم له ځان سره بولی دی

څلورمه ورځ په کوټه کې تلویزون ته غزېدلی وم، په یوه خپرونه کې په کلو او اطرافو کې د روغتیایي وضعت په اړه رپوټ وړاندې کېده، چې کورونه یې کټ مټ زموږ د کلي غوندې وو،یو کلینیک یې ښوده چې ښځې ورته کلکې ولاړې وې دوه درې نجونې هلته ځانته ولاړې وې، او یو دبل سره یې خبرې کولې خو د کمرې نه یې مخونه پټ کړي وو ،دښکلا یادونه مې بیا په زړه رااوربېدل،دخوبونو په څېر کلي ته ولاړم، بیا د تربګنۍ او دښمنیو تور دېوالونه زما په مخ کې ولاړوو.

ګورم چې ور خلاص شو یوې ورې لس کلنې نجلۍ رامنډې کړې او پر مایې منګولې ولګولې، په وېره راپاڅېدم ګورم چې نجلۍ زما خور رڼا ده، په حیرانۍ مې په غېږ کې ټینګه کړه، او په مخ مې څو دمینې څپېړې ورکړې، خو مخکې له دې چې څه ورته وواېم رڼا وار ړومبی کړ.
سلطان لالا راورسېدو ټول راغلو ، ادې ام راغله دروازه مو بنده که، په دې کې مې پلار هم راننوت چې وینځلې لاسونه یې په لاس پاک وچول په خندا یې را غږ کړ:
بچیه ! اخېر مې کابلی کړې وا ه وا...په دریشۍ کې څومره ښه ښکارې.
دواړو دمه جوړه کړه، او بیا درې واړه له کوټې ووتو ، په موټر کې کېناستو په کړو وړو کوڅو کې روان شوو له څه مزله وروسته مې پلار دیوه نسبتاً جوړ کور په دروازه کې هارنډ وواهه، چې ګورم دروازه خلاصه شوه، او کوچنی وړور مې بلال راښکاره شو ، وړاندې ننوتو کتل مې چې درې نورې خورګانې او مور مې دیوه کوچني دهلېز دېوالونو ته پرېشانه ناست دي، ټولو ته په مینه ورغاړې وتم، او پلار مې په فاتحانه انداز د کلي نه د کډې رابارولو مخکې له مخکې د کور نیولو کیسه بیان کړه، او بیا مې یې د مور په اوږه لاس کېښود ، ماته یې وکتل
دی مې ځکه نه خبرولو ماویل چې هسې نه پړینګ په ژړا شي.
په منډه زموږ د نوي کور په کوټو وګرځېدو درې څلور کوټې وړکی انګړ په کې څاه او د انګورو دوه درې تاکونه وو ، وړاندې جمروز هم لګیا وو په کوټو کې پرشونه غوړول، دمور مې چورت خراب وو ، پوه شوم چې زما غوندې ددې هم له کلي زړه نه کېده ،خو خورګانې مې له خوښې په جامو کې نه ځایدې.
مور ته مې زه هم خفه وم، او ځان مې د انګورو د تاک په سمولو بوخت کړی وو ، چې په دې کې مې پلوشه خور څنګ ته راغله.
سلطان لالا ادې په غوا په پسې خفه ده، هغه مو د ښکلا دوی کره پرېښوده او موږ ته به یې هم مستې او تروې رالېږي .
دښکلا د نوم په اورېدو مې زړه ټکان وکړ،اوچت مې رنګ لږ بدل شو ، لکه پلوشه چې هم راباندې پوهېدلې وي، را وړاندې شوه او په ټیټ غږ یې له خولې ووتل، ډېر یې در پسې ژړل خو...........
ددې سره یې دمور په خوا منډه کړه او زه هم شرمینده دانګوروترتاک لاندې پاتې شوم

*****

د یو کال په موده کې زموږ کورنۍ له ښار سره عادت شوه، کوچنی وړور مې بلال او څلور خورګانې مې پلار په ښوونځي کې اچولې وو ، او زه هم په کانکور کې د کابل پوهنتون د ژبو ادبیاتو پوهنځي ته د خپلې خوښې سره سم بریالی شوم ، او زده کړې مې پیل کړې خو لاهم د ښاري ژوند سره پوره جوړ نه وم، د خپلو ټولګیوالو نجونو په لیدو سره سره هماغه غرنۍ ښکلا زما خیال و ذهن کې خوره وه، او یاد به یې یو ډول نشه کړی وم، تر مړاو بڼو لاندې غټې اوله حیا ډکې سترګې او غښتلې اندامونه، اوپه وړاندې مې د کرکې اوترپګنت تور دېوالونه دښکلا له یاد سره ملګري وو.

پلار مې داسې مصروف کړی وم چې کلي ته دتلو خیال هم راسره نه وو ، کله به مې چې پلار ته خبره ور یاده کړه چې کلي ته مې زړه شوی او پتنګ یم نو غوصه به شو.
بچیه کلی اوس د تربورانو ځاله ده، تربور د لستوني مار دی د مارانو له ځالې دې چې څومره وس وي لرې ګرځه، په دې وخت کې به د پلوشې پر شونډو غلې غوندې موسکا خپره وه، او کله به یې د لاس په ورغوي په پیکه ډول رنګ د ښکلانامه لیکلې وه،ما څو ځلې په هغې لاس اوچت کړ دو هلو ګوابن مې ورته وکړ خو ، هر ځل به یې د پلار د خبرولو ګوابن راته کاوه، چې زه هم ترې و بېرېدلم.
یوه ورځ په پوهنتون کې ناست وو چې د فلسفې استاد ټولګي ته راننوت، هغه که څه هم په موږ رسمي ساعت نه درلود ، خو کله کله به راغی او زموږ د ټولګیوالو سره به یې اوږده بحثونه کول، هغه بوډا وو ، لویه سپینه ږیره، اوږدې څنې او وچه کلکه څېره یې لرله، چې د فلسفې په برخه کې یې په کوم بهرنۍ هېواد کې زده کړه کړې وه
خو نجونو د رحمان بابا نوم پرې ایښې وو ، یوه ورځ د یوې د خولې نه ناڅاپي هغه ته همدغه درحمان بابا کلمه ووته استادورته څه ونه ویل خو خپلې یوې بلې ملګرې دومره سپکه کړه چې بیا یې کله هم دانوم ورته وانه خیست.
ورته یې وویل له خدای مې ځار کړې، ته اوس دا چرسي د رحمان بابا سره برابروې، رحمان بابا خو صوفي او عارف انسان تېر شوی، خو خدای خبر چې پوهاند صیب به په بهر کې د تحصیل په مهال څه لوبې کړې وي،د اوږدې سپینې څنې او ږیره خو یې اوس اوس پرېښې
دفلسفې استاد چې راننوت، زه د رابندر رانات ټاګور د ګیتا انجلي په مطالعه بوخت وم، او د بنګال شنو ځنګلونو او سمسورو ساحلونو ته تللی وم، چې ټاګور صیب په کې خپل تل پاتي سرودونه ویلي وو، استاد ټولو ته د ارام کېناستلوا شاره وکړه، او بیا یې په دواړو لاسونو خپلې متې ونیولې، د ټولګي په مخ کې په قدم وهلو لګیا شو ، کله به یې د کړکۍ خواته او کله به یې د هغو نجونو خواته کتل چې د ټولګي په کونج کې په خبرو لګیا وې، او قلمونه یې خوځول.
له یوې شېبې چوپتیا وروسته استاد د خپل لاسي بیک نه یو کتاب را وویست، او بیا یې زما خواته وکتل،
سلطانه پاڅه:
کتاب مې بند کړاو په وارخطایۍ پاڅېدم، بې له څه مقدمې یې پوښتنه رانه وکړه.
سلطانه ښکلا پېژنې؟
زړه مې ټکان وخوړ، قلم مې له ګوتو په مېز ولوېده، اوف خدایه !دا بلا هم راباندې خبر دی......
په ذهني کشمکش کې اخته وم ګوتې مې رېږدېدلې، ټولو سترګې په ما کې ګنډلې وې، او زما لړزانده څېره یې څارله.
دلینا په نوم یوې ټولګیوالې زما له شاتني قطاره راغږ کړ.

استاده ښه پوهیږي، خو له بده مرغه دبیان لپاره د نوو الفاظو له قحطۍ سره مخ دی، که لږ وخت ورکړې ځواب وایي، دهغه هسې هم دغه کلاسیک تعریفونه نه خوښیږي
ټولو وخندل زه بیا هم په خیالونو کې ډیر لرې تللی وم، دیوې غرنۍ ښکلا په نندار ه بوخت وم.
تر مړاوو بڼو لاندې له حیا ډکې تورې سترګې او غښتلي اندامونه او تر منیځ یې ولاړ د تربګنۍ اودښمنۍ تور د یوالونه.....
استاد چې زما ځواب ته منتظر وو، زما په اضطراب او پرېشانۍ پوه شو، یو قدم وړاندې راغې
یا په بل عبارت ښکلا څه ته وایي؟
دا ځل مې زر ځواب ورکړ:
ښکلا د خدای تعالی په مخلوقاتو کې یو لږ هغه ځانګړتیاوې دي، چې موږ یې په لیدو دخوښې احساس کوو، او روحي تسکین مو پرې حاصلیږي، دغه ځانګړتیاوې کوم ځانګړې قوانین نه لري،بلکې دا پرېکړه زموږ په واک کې ده، چې د ې تعریف او بیان ته څه ډول جامې وراغوندو
واه واه ډیر اعلی.
استاد لاسونه وپړکول بې له دې چې زما سم او ناسم معلوم کړي، لینا ته یې ګوته ونیوه، ته پاڅه د سلطان په خبروکې څه زیاتوې یا کموې اوس دې د تبصرې وخت دی
لینا پاڅېده نرۍ سپینې ګوتې یې پر مخ او شونډو تېرې کړې او له یو عالم اداګانو سره په خبرو شوه
استاده همدغه پوښتنه ځواب کړم ؟
هو په دې اړه خپل نظر ورکړه چې په اصطلاح ښځې ښکلا څه ته وایي.
استاذه ښکلا خو زما د تره لور ده چې په نهم ټولګي کې درې ځلې ناکامه شوه اوس نو په کور کې د تورو دیوالونو شاته ناسته ده، ټولو په کړس کړس وخندل استاد به هم د معمول خلاف له خندا نه په ملا کوږ شو خو زه یو ځل بیا کلې ته تللی وم،
تر مړاوو بڼولاندې غټې او له حیا ډکې سترګې ، دغر نۍ ښکلا غښتلي اندامونه مې سترګوته ودرېدل چې لایې هم په وړاندې د تربګنۍ او دښمنۍ تور دیوالونه ولاړ وو.
خو لینا دا ځل جدي شوه او خبروته یې دوام ورکړ:
استاده ! ښکلا د ژوند د تکمیل د فرشتې نوم دی، اویا هغه زرین تاج دی، چې د چا په سرکېښودل شو، نو په هره خاوره او دنړۍ په هر هېواد یې باج چلیږي، ښکلا هغه نابللې مېلمنه ده، چې په هره مېلمستیا او محفل کې یې قدر کېږي، خدای (ج) چې په خپل عظمت دا نړۍ پیدا کړه، او په هر څه کې یې د ښکلا د رنګ او بوی سره زرغونه کړه ، هېڅوک دا حکم نه شي کولی چې په دې او یا هغه شي کې ښکلا نشته زه له ښکلا نه منکر ړوند اویا که لږ ورتېره شم کافر ګڼم، ځکه چې ښکلا په هر څه کې شته، خو تو پیر زموږ په سترګو کې دی، ځکه نو دښکلا پېژندنې پوهان په دې نظر دي، چې ښکلا د نظر تابع ده، په یوه ګلدان کې که د چا سور رنګ خوښیږي نو دبل چا به خوښ نه وي، ژیړ یا سپین رنګه ګل به

خوښوي، ممکن زه په دې ټولګي کې د ډېرو ښاغلو خوښه یم، خو ځېنو ته به بدرنګه ښکارم، ددې نه معلومېږي چې زموږ نظر د ښکلا تابع دی،او ښکلا کله هم زموږ د نظر تابعداره نه ده.
په ټولګي کې بیا د خنداګانو اوازونه پورته شوه لینا په کېناستو کې بیا یوه خبره وکړه.
البته ذوق په کې ډېر مهم دی متاسفانه ډېر ښاغلي د ذوق د معیار نه محروم دي، نو ځکه یې زه په ښکلا پېژندنه کې ډېر پیاوړي نه ګڼم.
استاد لاسونه وپړکول.
او لینا ته یې په خندا ور وکتل
شاباس وروستې خبره دې ډېره په زړه پورې ده.
خبره داده چې زموږ د هېواد په پوهنتونونو کې بیولټي سبجیکټ (دښکلامضمون) ته خاصه توجو نه ده شوې، خو په امریکایي او اروپایي یونورسټیو (پوهنتونونو) کې ورته خاصه پاملرنه کېږي، ځکه چې دا دانسانانو له ژوند سره د سایکولوجي(اروا پوهنې)په څېر تړلې ده او ډېر محصلین په کې تخصص اخلي،نو ډېر کسان بیا ښکلا ممکن یوازې د انسان د ظاهري بڼې زړه راښکونتیا او ښایست ته وايي، لکه څنګه چې هر کال د نړیوالو له خوا دنړۍ په نجونو کې د هغې ظاهري صورت ته په پام سره د ښکلا مالکه ټاکل کېږي دا هم درسته ده، اما ددې نه هم سترګې نه شو پټولی، چې د هېوادونو پولې او ټولنیز معیارونو ښکلاته بدلون ورکولی شي، زه چې په امریکا کې اوسېدم ښکلې نجلۍ هغه وه، چې ډېر ملګري، طلایي زلفې، شنې سترګې او بې پردې جامې به یې لرلې، خو دلته په افغانستان کې بیا هر څه ددې برعکس دي، نو یو انسان ته ښایي چې معنوي او ظاهري ښکلا دواړه ولري، زه فکر کوم چې دغه دواړه ښکلا ګانې په ګډه یو دبل تکمیلوونکې او د ښکلا د یوې سترې هستۍ انځورونکې دي، ظاهري ښکلا فطري اړخ لري، او دښکلا د خالق ورکړه ده، خو په معنوي ښکلا چې په وجود کې باطني اړخ لري،دانسان په لاس کې ده چې فصل یې دهغه د زیار او هڅو له سمندره خړوبېږي، او د حاصل مرحلې ته رسي.
استاد خبرې بس کړې او شا ته یې اشاره وکړه، چې پاڅه ورو مې کتل ګورم چې نیلوفر ګوته اوچته کړې پاڅېده او خبرې یې په حیا ناکه لهجه پیل کړې
استاده پښتانه ولې وايي چې
دا خپل ښایست راته بلاشو
چې چېرته ځمه هلته بل شي سره اورونه
نیلوفر کیناسته او استاد خبرې وغځولې
لورکۍ خبره داده چې زموږ په ټولنه کې ډېرې نیمګړتیاوې شته، دلته ټولنیز اداب نه مراعت کیږي، لا د افهام او تفهیم فضا نه ده غوړېدلې، ستا ټپه اصلاً دیوه ښکلي یا په بله اصطلا ح د ښکلا د څښتن شکایت دی، چې مطلب مې انسان دی، هغه ګوري چې د هر چاله خوا ځوریږي شپیلي پسي وهل

کېږي، او د هغه چا چې ښکلا نه پرې لوريږي، ډول ډول خبرې پسې کوي نو ځکه هغه د بدرنګۍ ارمان کوي، چې ای کاش خدای ج بيخي ښکلې پيدا کړې نه وی
استاد لا خبرې کولې چې د کره کتنې استاد ور ټک ټک کړ، او د خبروموضوع واوښته، خو ددې ټول بحث په جريان کې د ښکلا د لفظ هر تکرار په ما خولې راماتې کړې وې او په زړه کې مې د درد ځپې په خوربدو وې.

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

زه په زړه کې همدغه دردونو خوړلم ، کله به په ويښه هم د کلي کوڅو او کروندو ته تللی وم، او د يو چا لپاره به مې د باز محمد کاکا لاسونه ښکلول، تر مړاوو بڼو لاندې به د تورو حياناکو سترګو په ننداره بوخت وم خو د تربګنۍ او دښمنۍ تور دېوالونه به مې مخ ته ودربدل
مور او پلار به مې چې ماذيګر د کور په انګړ کې سره کېناستل نو زما په اړه به يې خبرې کولې،پلار به مې مور ته ويل
خدای ج خبر چې دا الک به کله د ښار رنګ اخلي،هروخت يې د ټوغکي وهلي چرګ په څېر په ويښه سترګې پټې وي
زه نه پوهېږي چې ده هلته څه ليدلي، دلته په ښار کې مې ورته هر څه برابر کړي، چې څه وواييي ورته حاضر وي، اخر دا نجونې(خورګانې)مې هم په کلي کې رالويې شوې خو ته ګوره چې راغلې بيا يې ولاکه د کلي نوم هم اخستی وي.
ددې خبرو په مهال به ډېر ځله ما يوازې کتاب مخې ته کتاب نيولی وو ، خو زړه او حواس به مې دواړه د مور او پلار خبرو ته ځک وو.
د پلوشې به چې ماته پام شو ، نو د يو شرارتي موسکا سره به يې يوازې سترګې کش غوندې کړې، او ما ته به يې په مانا داره نظر وکتل.
زه پوهېدم چې پلوشه په هرڅه خبره ده، ممکن هغه مهال چې په کلي کې اوسيدو ، خپله ښکلا څه ورته ويلې وي، ځکه د هغوی تر مينځ به دتربګنيو او دښمنۍ سره سره زمونږ په ګډه باغچه او د چينې په غاړه خبرې تبادله کېدلې، خو د مشر ورور په توګه په هغې دومره ګران وم، چې دا هر څه يې د راز په ډول ساتل زه خپله هم ځېنو هغو بدلونونو ته حيران وم، چې په ځان کې مې حس کول او په ښار کې د استوګنې وروسته راته پيدا شوي وو ، تل په يوازېتوب کې خوښ وم، او په ځوانه ځوانۍ کې دلويانو غوندې عادتونه راکې پيدا شوي وو ، هر څه ته مې له پخوانه په ځير ځير کتل، خو په هر څه مې دومره زر باور هم نه کاوه.

کله به لرغونې کیسې رایادې شوې، چې ما په کلي کې لوستې وې او څه مې سپین سرې انا راته کړې وې، په هغه کیسو کې به مینان اکثره وخت غرونو او ځنګلونو ته تلل اویاتښتېدل ، او هلته به په ریاضت،راز او نیاز بوخت وو ، کله به مې فکر کاوه چې د زړه له تله مین یم او له زړه مې کله هم غرنۍ ښکلا نه وځي
زه پوهېدم چې د ښار نه وړاندې هلته په یوه سمسورکلي کې چې د یوه بهاند سیند په غاړه اباد وو تر مړاوو ښو لاندې تورې غټې او له حیا ډکې سترګې د خپل تربورلار څاري، خو ددغه ځار په مقابل کې د تربګنۍ او د ښمنۍ تور دېوالونه ولاړ دي،ما به لیدل چې ښکلا ما هم نه شي هېرولی، هغه به هر سهار او ماښام د بالاخانې بام ته خیژي او کلي ته به له ښاره راغلی سرک څاري.
کله به دا وېره هم راسره وه، چې هغې به په ما باور له لاسه ورکړی وي، فکر به کوي چې زه د ښار په نجونو کې ورک شوی یم، همدغو اند ېښنو زه د یوازېتوب په ناروغۍ اخته کړم،نور چې د مور او پلار له پرلپسې پوښتنو ګروېږنو په تنګ شوم، یوه ورځ مازدیګر مهال همداسې له کوره ووتم د ښار په وړاندې ځنډه کې مې په یوه لوړه غونډۍ سترګې ولګېدې چې څو شنې ونې او اوسپنیزې پایې پرې ولاړې وې،یو چېپټېر او د څو کلاسیکو شاعرانو دیوانونه مې راسره واخیستل چې یو د رحمان بابا او بل د حمید مومند وو ، له ځان سره مې یوړل ما ته د ښکلا یاد او یوازیتوب دا فایده وکړه، چې مطالعې او درس ویلو ته یې مجبور کړم،ډېر وخت به مې د حمید مومند تلپاتې شعرونه ویل،او د ژوند انځورونه مې په کې موندل د هغې ښکلا په اړه مې فکر کاوه، چې دحمید مومند صیب غوندې عظیم شاعریې د داسې دردونکو خوږمینه ناکو شعرونو پنځولو ته مجبور کړی وو.
حمید بابا راته د شاتو دهغه مچۍ په څېر ښکارېده، چې د ګلونو زړه ته ورننوزي، له هغه نه رنګارنګ شیره راټولوي او بیا ورنه شات جوړوي، دهغه په تلپاتي شعرونو کې دمینې داسې خواږه انځورونه او خواږه دردونه د وږمې په څېر نغښتي وو.درد ېدلوزړوته په اسانۍ سره ننوتل.
غونډۍ ته په رسېدو مې د یو ه ختیځ جومات په رنګه مناره سترګې ولګېدې، چې په خپل لرغونتوب سره سره په ویاړاورعب سره ولاړه وه ،او توتکیو ورنه طوافونه کول دا همدغه د ابراهیم بن ادهم جومات وو ، چې په لیدو یې له واره د خپل کلي لرغونې او زړو جومات را په یاد شو، چې په ماشومتوب کې به مې د ملا بهادر نه په کې د الفبا سپاره لوستله، د کلي ټول ماشومان به راسره په یوه قطار کې ناست وو ، هاخوا به دنجونو په قطار کې ښکلا هم د سبق په ویلو ټالونه خو ترمینځ مو هلته هم د تربګنۍ او دښمنۍ تور دېوالونه ولاړ وو.
د ابراهیم بن ادهم په جومات کې مې زړه ایله یو څه تسکین پیدا کړ، په کتابونو او ذکر، فکر کې مې پنا ه واخیسته، ما د ابراهیم بن ادهم په اړه ډېرې کیسې اورېدلې وې، په ذهن کې مې د هغه یو ډول څېره انځور کړه، او په یوازې و غځېدم.

شپه پس په کلي کې وم، د غرمې لس بجې وې، په کلي او کرونده کې مړاوې ورېمه چلېده، د شولو په فصلونو کې د چنگښو منظم اوربدل کېده، له باغونو او باغچو د مرغانو اوازونه راوتلل، د غنمو د رسيدلي فصل د يوه پټي په پوله ناست وم،ورېي مې شکول او ځان مې ورسره بوخت کړی وو، د ښکلا دوی باغچې ته مې کتل، چې د نجونو او ماشومانوشو په کې شور وو، ګورم چې بازمحمد اکا زما خواته راروان دی، ما غوښتل لاره ورنه چپه کړم، خو د هغه په شونډو د معمول خلاف موسکا خوره وه او ما ته يې کتل، په رارسېدو يې غېږه راته خلاصه کړه.
واه واه سترګې مو روښانه.
سلطان وراره مې راغی، ايله په ايله چې د مودو وروسته درياد شوم.
په غېږه کې يې ټينګ کړم، خو زما خوله له حيرانۍ وازه پاتې وه، بازمحمد کاکا او په کې د داسې بدلون راتلون، حيران وم
دواړه په مينه د هغوی کور ته لاړو، زړه مې له خوښې باغ،باغ وو، په انګورو کې د ونې سيوري ته کېناستو، ګورم چې ښکلا مو مخې ته چای کېښود، او د لومړي ځل لپاره يې د سترې مشي لاس راکړ، تر مړاوو ښو لاندې توري غتې او له حيا ډ کې سترګې، او غښتلي اندامونه، چې ترمينځ مو نن د کرکې او تربګنۍ دېوالونه نړېدلي وو،
خو ای کاش!
دابياهم ديوه ناکام مين خيال وو
په حقيقت کې هېڅ نه وو
چا مې په تندي لاس راکېښود او زما د پلار په خبر يې په مهربانه لهجه وويل:
پاڅه شاباس اودس تازه کړه، له خبره د جمعې وخت دی.
پاڅېدم د يو ې سپېڅلي قوارې او نورانې مخ خاوند مې مخې ته ناست وو،او د حميد مومند د ديوان پاڼې يې اړولې، په ټول جومات کې چوپتيا خوره وه، په شلګونو بوډاګان او د پاخه عمر خاوندان په ذکر بوخت وو، همدغه کس چې زه يې پاڅولم د جومات ملا امام ملا شمس الدين وو،په لومړي ځل وپوهېدم چې پوه اومهربانه انسان دی په څېره کې يې نوراني وړانګې حس کېدلې، په پوهنتونونو کې يې هم د زده کړې مخالفت نه کاوه، ويل يې چې په يوه کورس کې انګلسي او کمپيوټر زده کوي، او خپله هم يو وخت د پوهنتون محصل وو، چې بيا يې د شرعياتو پوهنځی د کورنيو ستونزو په سبب په دوهم ټولګي کې پرېښود.
ملاشمس الدين د رحمان بابا اکثره شعرونه په يادو ياد کړي وو، او زما د ورتګ سره به يې د حميد مومند شعرونه لوستل، او داسې ارام به ورته ناست وو، لکه کوم مقدس کتاب چې مطالعه کوي، ځينې د خوښې بيتونه به يې په کتابچه کې ليکل، او کله کله خو به يې ورباندې تبصره کوله، يوه ورځ يې د مازديګر له لمانځه وروسته راته وويل:

سلطانه ! مورې ته یې په ښوونځي کې ویلي وو، چې عبدالحمید صیب ته موشګاف هم وایي، چې د وېښته سوري کوونکې مانا لري.خو زه اوس پوه شوم چې هغه ته ددغه لقب ورکړه څومره په ځای ده، زه پخوا یوازې د عبدالرحمان بابا سره بلد وم، اوس فکر کوم چې عبدالحمید صیب هم یوه بله ستره هستي ده.
ته دې ته ګوره

دا زما له غمه شین زړه په کې خیال د یار د شــوندو
هسې رنګ زیب او زینت کا لکه مې په شنه پیاله کې

د ملا شمس الدین له خولې ددې بیت اورېدل، او انتخاب زما لپاره یو لوی افتخار وو، خو وروسته پوه شوم چې د هغې په زړه کې داسې څه نه شته، یوازې په شعر کې کارېدلې او نادره تنبیه او ژوره نازکخیالي یې مطلب ده.
دهغه سره له څه وخت تېرولو وروسته پوه شوم، چې د شعر دوزن،قافیې، معاني او ادبي فونونو په اړه پوره معلومات لري او فکر یې یوازې په دیني کتابونو کې نه دی محدود کړی.
هغه د خپلې ټولنیزې پوهې اوغوره اخلاقو په سبب د تېرو لسو کالو په سبب د جومات ملا وو، د کوڅې یوه شتمن کور پیسې ورکولې چې دهغه په معاش کې حسابېدې ، بله مهمه لا دا چې واده یې هم په مینتوب کړی وو.
د ابراهیم بن ادهم په جومات کې له وخت تېرېدو، او د ملاشمس الدین سره له بحث او مجلسونو مې دومره ګټه واخیسته، چې ډېرې اندېښنې مې له ذهن ووتې، له ژورې مطالعې سره روږدی شوم،په ټولګي کې د نجونو نازدانه کتو،اداګانواو خبرو دومره اثر راباندې نه کاوه، او د ډېرې په څېر وچ کلک وم.
خو دیوې غرنۍ ښکلا انځور، تر مړاوو ښو لاندې توري غټې له حیاډ کې سترګې،غښتلي اندامونه او دتربګنۍ او دښمنۍ تور دېوالونه لا هم له ځای وو.
یو مازدیګر چې په جومات کې ناست وم، خبرشوم چې ملا شمس الدین د دوو درېوو ورځو لپاره کلي ته د خپلو دوستانو لیدو ته تللی وو، هغه ماته ویلي وو چې اصلاً دکلي سړی دی، خو وروسته ښار ته راغلی، په زړه کې مې وویل چې څومره بختور دی،چې کلي ته د تلو اجازه خو لري، هلته به هر څه ګوري.
زماسره همداویره وه چې پلار به مې لا اوس دا هم وایي چې هلته پنتوني (پوهنتوني)هلکانو ته خطر دی، څوک ورته په ښه نظر نه ګوري

نن ماښام وختي له جوماته ووتم، کتابونه مې په ځمکه کېښودل او د بوټونو په پښو کولو لګيا شوم، ګورم چې د جومات درو ته يوه ښځه چې کوچيانۍ جامې يې په تن دي،له يوې وړې څلور کلنې نجلۍ سره ناسته ده، وړه ماشومه په خاورو کې خلي وهي او ښځه د جومانه راوتونکو لمونځ کوونکو ته له هيلې او سواله ډکې سترګې غړوي، د ښځې په ليدو مې زړه ټکان وخوړ، په سترګو کې يې په سلګونو هيلې په څپو وې او يو ډول زړه راښکونتيا په کې موجوده ده

د ابراهيم بن ادهم د جومات مخې ته کله هم د ښار د نورو جوماتونو غوندې سوالګر نه راټولېدل، ددغه ښځې راتګ هم دمعمول خلاف وو، خو ما چې کوم سوالګر ليدلي وو له هغې سره يې فرق لرلو، بله دا چې د کليوالو او کوچياني جامو نه راته کومه کليواله ښکارېده ، او له واره پرې پوه شوم چې سوالګرۍ ته يې نوې مخه کړې، او د ښار د ماهرو سوالګرو غوندې نه ده

زما د ودرېدو په مهال هغه خپلې سترګې د حميد مومند په ديوان ګنډلې وې،او په ځير ځير يې د يو خريدار په سترګه ورته کتل، له جېبه مې يو شلګون راويوست،خو وروسته زړه نا زړه شوم په دې نه چې په پيسو مې زړه نه کېده، په دې چې د هغې په مخکې نه د پيسو کوم نوټ وو، او نه يې په ژبه له مانه سوال کړی وو، له دې وېرې چې هسې نه څه راته ووايي،غلی ورنه تېر شوم ، د هغې له معصومې څېرې او اشنا سترګو پوره اغېزمن وم، او تر کوره مې په خيال کې ګرځېدې، کله به مې ځان په دې ملامتوه چې ولې مې پوښتنه ورنه ونه کړه؟

ولې مې ورته ونه ويل؟

چې څه مجبوريت لرې؟

او دا ماشومه درسره څوک ده؟

له کوم کلي راغلې يې ؟

ماته د هغې له سترګو معلومه شوه چې سوالګره نه ده، بس دا زماا شتباه وه چې بې جرئته او بې زړه شوم، هغه يو کليواله وه ديوې کليوالې په ژبه د يوه ښاري په ځای يو کليوال ښه پوهيږي، زه په خپلو کليوالي جامو کې اشنا او کليوال ښکارېدم نو ځکه يې په لېوالتيا لومړی په ما او بيا زما په کتابونو سترګې خښې کړې وې.

○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

پلارمي د کوټې په غولي زما له خورګانو سره د سطرنج په لوبه بوخت وو د ټوکو او خنداګانو اوازونه يې ان په انګړ کې اورېدل کېدل مور مې کړکۍ ته نژدې قران شريف په داسې اواز تلاوت کاوه چې يو ازې د شاتودمچۍ غوندې بنګارى يې اورېدل کېده پلوشي څو ځله پرله پسې زما پلارجان ته ماتې ورکړه او ټولو ورپورې وخندل په وروستي ميدان کې يې پلوشې ته په سر يوه سپکه څپېړه ورکړه او په خندا شا په تخته وغځېد .
زما په ليدو په ځاى کې لږ راسم شو
سلطانه څنګه يې کلى دې ياد پرې او که نه؟
زړه مې ټکان وخوړ په زړه کې راته لږ څه شک پيدا شو چې هسې نه ....
خو بيامې ځانته په خپله ډاډ ورکړد پلار به مې چې طبعه جوړه وه نو بيا به مو ټوله شپه ورنه خوب نشو کولى ټوکې ټکالې او خبرې به موکولې
زماخواته يې وکتل زياته يې کړه
بچيه کليوال خلک به کله هم له وخت سره روان نه کړې زه په ماشومتوب کې تا غوندې په کلي مين وم خو وروسته وپوهېدم چې هغوى له وخت سره حرکت نه کوي او انسان بايد شېبه په شېبه خپل ژوند ته بدلون ورکړي د وخت له کاروان سره حرکت د هوښيارو انسانانو ځانګړتيا ده خو کليوال د خپلو ټولو خوبيو سره سره دغه نيمګړتيا لري ددې په ځاى چې له دغه کاروان سره روان شي تربګنۍ او دښمنۍ کوي د پولې او پټي په سر خپل دوستان خفه کوي حتى وژني يې....
د پلارخبرو يو ځل بيا کلي ته بوتلم او په ناسته ټال وزنګولم .ترمړاو بڼو لاندې تورې غټې حياناکې سترګې او غښتلي اندامونه او ترمينځ د تربګنۍ او دښمني ولاړ تور ديوالونه.
پلار مې چې زه چورتي وليدم په خنداشو فکر يې کاوه چې نصيحت به يې زما سترګې غړولې وي.
بچيه ژوند د بزکشۍ لوبه ده دلته به د خپل هدف سرلکى اوچتوې او منزل ته به ځان رسوې دلته که پاتې شوې بيانه يوازې چې ناکام بلل کېږې بلکې د خلکو پيغورونه دې هم انتظاردي بيا يې د تلوېزون بټن ته زور ورکړتلويزون روښانه شو او د کابل پوهنتون منظره په کومه علمي خپرونه کې راڅرګنده شو ه د ناجو او صبر ترونو لاندې نجونې او هلکان چې فيشني او نورې حيرانونکې جامې يې اغوستې وې ګرځېدلې د نجونو په لاسو کې دلاسي بيکونو سره سره يوه يوه کتابچه ياکتاب هم په لاس کې وه او دومره سينګار يې کړى وو چې ته به وايې په کوم واده کې يې برخه اخستې ده
د پلار له ګوتو مې له ډېرې حيرانۍ دتلويزون ريموډ ولوېد

په تعجب يې زياته کړه واه واه داد کابل پوهنتون دى که د نبراسکا بيايې ماته وکتل

زويه وړاند ې مې د بزکشۍ خبره مې درته کوله ګوره ته خو هم د همدغه پوهنتون محصل یې پام چې په دغه لوبه کې زړه ونه بایلې او په کوم رنګین جال کې ښکېل نه شې ماته پښتون (پوهنتون)معلوم دی پوه هلکان هر وخت د نجونو د توجه وړوي په یوه او بله لاره د هغه د موقف د ټیټولو په هڅه کې وي خوږ ېر هوښیار اوسه په دې وخت کې مې مور قران شریف کت کړ لنډه دعا یې یې وکړه خو پلار مې پرې غږ کړ دعا ګاني ځان ته مه کوه کله کله مورږ ګناګاران هم په کي یادوه خپله خواسې ام(هسې هم) د خدای (ج)ګناګاریو مورمې ورته راوکتل

سرېه !وایي چې خوسکی د په اخور رالوی شوبیایې د غاښ کتلو اجت (حاجت) نشته نه پویګم چې څنګه دې د ملایانو غوندې نسیتونه ورته شروکړي

پلار مې وخندل ځواب یې ورکړ

ګرانې په دې مسائلو ته نه پوهېږې دا ښار دی څه زمونږد غونډۍ کلی نه دی چې له هر څه دې بې پروا شو په تلویزون کې د یوې ښکلې سندرې په راتلو ټول سندرې ته څیر شول او زما په خیال کې د غونډۍ کلي کلاګانې تر مړاوو بڼو لاندې تورې غټې غټې حیاناکې سترګې او غښتلي اندامونه راوګرځېدل وروسته له دې به چې هر ماښام د ابراهیم ادهم له جوماته راووتم نو هلته وړاندې به دډېوال سیورې ته یو لوی او بل کوچنی سیوری ښکارېده چې زما خواته به یې په لېوالتیا سره راکتل او ماته به یې سترګې یو ډول اشنا ښګاره شوې خوډېر زر به د تیارو په څپو کې ورکې شوې او ترږمې به هر څه پنا ه کړل.

یو ورځ مازدیګر په جومات کې په تنګ شوم کتابونه مې راسره واخیستل او د جومات وړوکې برنډې ته ووتم ګورم چې هماغه ښځه د جومات وره ته نږدې ناسته ده ښکلې کوچیانې جامې یې په تن دي او له ماشومې سره یوځای زما په خوا راګوري دا لومړی ځل وو چې هغې ته مې مخامخ وکتل په نظرکې یې د زړه راښکونتیاسره یوډول وېره،او لېوالتیا هم نغښتې وه تر مړاو بڼو لاندې غټې تورې او حیاناکې سترګې او غښتلي.........

نه نه وچ کلک اندامونه د هغه سره نه د سوالګرې پیسې وې او نه یې د سوالګرو په څېر هرچاته لاس نیوه ماډېرې سوالګرې لیدلې وې چې د جوماتونو مخ کې به ناستې وې او د لمانځه نه وروسته به یې لمونځ کوونکي له لمنې رانیول او پیسې به یې غوښتلې

زه نه پوهېدم چې د هغې سترګې راته په لومړي ځل ولې دومره اشنا ښکاره شوې هغه نه کومه عادتي سوالګره او نه د سوالګرۍ په چل پوهېده په زړه کې مې ویل چې کوم مجبوریت دغه کار ته اړکړې ده او بیاهغه ورته والی چې د ښځې او وړې ماشومې نجلۍ په څېروکې وو بیخي د حیرانۍ وړ وو

یوه ورځ دجمعې په ماسپښین دجمعې له لمانځه وروسته ملا شمس الدین راته وویل چې ډېره حیاناکه ښځه ده ماته کومه اطرافي پښتنه ښکاري چې د شرم او حیانه د ښار په نورو برخو او واټونو

کې سوال نشي کولی باید د جمعې په سر یوه غوښتنه وکړو او له خلکونه کومک ورته وغوړاو خدای او وس چې هر څه وشول اخېر دواړه هم پښتانه یو د کلي او سیدونکي یو.دهغې په څېرژوند موکړي.
د ملا شمس الدین دا خبره مې خوښه شوه او پرېکړه موو کړه چې خبره یې د جمعې په سر یاده کړو
زه به د هغه په لیدو هر وخت له یو ډول ذهني کشمکش سره مخ وم اخېر هغه ماچېرته لیدلې !؟تر مړاو ښو لاندې تورې غتې او حیاناکې سترګې چې هروخت به یې لومړی زما په لاس کې کتابونو او بیا ماته نیولې وې او حیران حیران به یې راکتل فقط لکه په چاچې د غرغرې حکم شوی وي خو په دړه د ودرېدو په مهال پړې ورباندې پرې شې
دملاشمس الدین سره تر دغه تصمیم وروسته مازدیګر له جوماته راووتمه زړه مې راغونډ کړ هغې له حیا ډکې سترګې زما په لاس کې د حمید مومند په دېوان ګنډلې وېبو پنځوش ګون مې له جیبه راووست او په چوپه خوله مې ورته ونیوه خو هغې سر ښکته کړ او زما د توقع خلاف یې کومه لېوالتیا څرګنده نه کړه بیا مې غږ ورباندې وکړ
واخله !!!
ورو یې تر ژبه لاندې وویل
نه ...مننه
په حیرانۍ مې ورته وویل
نو څه غواړي ؟
هغه.....هغه.....کي... کتا
نوره غلې شوه د ماشومې نجلۍ په سر یې لاس راتېرکړ او له ویښتو سره یې ځان مصروف کړ
یو قدم وروړاندې شوم
څه غواړې ؟
هېڅ هم نه هسې دلته کینم
سرمې درد وکړه چوفه خوله روان شوم او دمخامخ واټ لاره مې ونیوه
عجیبه ښځه ده هم سوال کوي او هم له کبر او غرور ډکه ده
هسې دلته کینم -----هسې دلته کینم
دا جمله مې څو ځله په سرکې وکړنګېده
کور ته په رسېدو خپلې کوټې ته لاړم وړاندې په انګړ کې پلوشه تر ونې لاندې ناسته وه او له نورو خورګانو سره یې د کومې مجلې پاڼې اړولې او ټولو خندل په کوټه کې اوږد وغزېدم د مایوسۍ او ماتو تر بوج لاندې وم ځان مې په دې ملامتوه چې ولې مې د خپلو خورګانوغوندې خپله ښه له په ښارکې بدله نه کړه ولې دهغوی په څېر خوښ او خوشحاله ژوند نه لرم اخېر دوی خوهم په کلي کی رالویې

شوې وې هو زمانه يې هم خوږې همزولې او ملګرې هلته پاتې دي خونن له کلي دلته زياتې خوشحاله دي بله دا چې وخت ناوخت خپلې ټولګيوالې نجونې کورته راولي ټوکې ټکالې ورسره کوي
کلی مې په خيال کې وګرځېده
ترمړاوو ښو لاندې توري غټې او حياناکې سترګې او غښتلي اندامونه او ترمينځ د دښمنۍ او تربګنۍ تور دېوالونه.......بېرته جومات ته راغلم
هغه ښځه چې هره ورځ يې وينم اشنا اوله زړه راښکونتيا ډکې سترګې تر مړاوو ښو لاندې حياناکې سترګې او داسې سترګې چې نظرېې پوره ورخطاکړی يم اوځان راته په سيندلاهوښکاري
تلويزون مې چالان کړ
په يوه شنه او سمسوره دښته کې د يوه کليوال زلمي ترمخ د وزو او پسونو رمه روانه وه لونګۍ يې په سر او ډانګ په لاس په رمه پسې روان دی او له ځان سره کومه سندره زمزمه کوي

سترګې مې ډکې ډکې کېږي
د لېونۍ مينې د لاسه

په دښته کې له شپونکي سندرغاړي سره يوه کوچۍ پيغله لري لرې ګرځي کوچياني جامې يې په تن تر مړاوو ښولاندې حياناکې سترګې په غلاغلا د زلمي شپانه د راتلولاره څاري

نه چا جانان کړمه زه
نه چاارمان کړمه زه
له سندرې سره يو ځای په شنه دښته کې روان وم او کليوالې منظرې مې په خيال کې ګرځېدې په چورتونو کې ډوب تللی وم چې ور ټک ټک شو
پلوشه راننوته په خنداسره يې زياته کړه
واه واه لالاجان مې په وينښه خوبونه کوي په ځای کې راسم شوم پلوشه مې ترڅنګ کښېناسته او خپله کتابچه يې وغوړوله
په بي خبرۍ مې ورته وويل
د څه لپاره راغلي !؟
زما د غوصې په ليدلو په مصوعې ډول جدي شوه
هسې ماويل يو څوپوښتنې راته حل کړه چې صبامې په معلم صيب ونه وهي
ورته مې وويل
مهرباني وکړه ډېرورخبروته ضرورت نشته

ددري دکتا ب درې لغتونه مې ورته مانا کړل
د کتابچې پاڼه یې واړوله په غټو کرښو یې د ښکلا لیکلې کلمې ته ګوته ونیوه
لالاددې په مانا هم نه پوهېږم !
زړه مې ټکان وکړ
د خیال مرغه مې بېرته غرنیو ورشو ګانو ته لاړ یوې غرنۍ ښکلامې په ذهن زرینې اونرمې منګولې ولګولې ترمړاوو بڼو لاندې تورې غټې اوله حیا ډکې سترګې غښتلې اندامونه اوترمنځه مودتربګنۍ اودښمنۍ ولاړ غرونه
خور مې راباندې غږ وکړ
اخېرپه پوهنتون کې یې څه سخته پوښتنه خو مې درنه نه ده کړې
په ځای کې راسم شوم
فکر مې ګډوډ شوزړه مې غوښتل چې یوه درنه څپېړه ورکړم خو هغې وار ړومبی کړ
وروړجانه دومره هم بې عقله نه یم مطلب مې دادی چې ددې ښار د خلکو ژبې ته څنګه اوړي ؟
بد بد مې ورته وکتل
له ځانه سره یې په لوړ اواز وویل
زیبایي ....زیبایي.........
له کوټې ووته او وریې بند کړ
سبا ورځ چې د پوهنتونه راغلم په کورکې مې ډېر وخت تیرنه کړ د ماسپښین لمانځه ته د ابراهیم بن ادهم جومات ته روان شوم فکرونه مې هماغسې د تېرې ورځې په څېر ګډوډ وو د جماعت له لویې لرګینې دروازې نه د ننوتو په مهال چا د لمنې نه کلک ونیولم
کاکا......کاکا
یوه وړه ببر سرې نجلۍ ولاړه وه او کوچنی کاغذ یې په ګوتو کې کلک نیولی وو اومخامخ یې راته وکتل
کاکا دا.....
خبرې یې بندې کړې او کاغذ یې راته ونیوه په بیړه مې ترې وپوښتل څه دي ؟
په ماشومه ژبه یې ځواب راکړ
کاغږ(کاغذ)دی
کاغذ مې پرانېست په ښکلې پښتو خط پرې لیکل شوي وو
ښاغلیه ښښنه غواړم ستا په زړه کې به د ګڼو شکونو د الفاظو مچۍ راګومبېدلې وي او هره شېبه به دې چیچې خو زه مجبوره یم هغه هم په دې چې زه کومه سوالګره نه یم ستا نه زما د غوښتنې مطلب د حمید مومند صیب دیوان دی هیله کوم چې د یو څه وخت لپاره یې راکړې چې د خپلې تنهایۍ د غمونو سره

وژاړم ډاډه اوسه چې امانت به دې خوندي وي هيله کوم چې بل ډول شکونه د ې ذهن ونه خوري که باور راباندې نه لرې د جومات مخامخ پلازې ته د غونډۍ تر څنګ وړاندې خړې خيښمې زمونږ د استوګنې ځايونه دي

په درنښت

يوه بې کوره

سر راباندې وکرځېد مخامخ مې وکتل هېڅوک هم نه معلومېدل وړاندې پلازې ته مې وکتل له کوڅو نه اخوا د غونډۍ په خالي لمنه کې کېږدېو ته ورته څو د رنګارنګ جنډونه جوړې خيمې ولاړې وې

په لاس کې مې د حميد مومند ديوان ته وکتل او بيا نجلۍ ته ځير شوم چې د شلېدلو او زړو بوټو په څوکه يې ځمکه وهله

ور وړاندې شوم

داچا درکړ

ابۍ

ستانوم څه دی چګوفه (شګوفه)

زړه نازړه مې کتاب ورکړاوجومات ته ننوتم

فکر مې ګډوډ وو د ليک توري او کليمې مې په ذهن کې وګرځېد ې يوه شوم چې د کوم بې علمه او شډل مغزليکنه نه ده اونه يوازې لوستي کس ليکلې توري او الفاظ يې د کوم عادي ليکوونکي د خولې نه دي راوتلي

يوساعت وروسته چې ملا شمس الدين راغی ټوله کيسه مې ورته وکړه خو هغه دومره جدي ونه بلله يوازې په دې يې ټينګار وکړ چې اړخلک دي له کوم ځايه رامهاجر شوي د ماښام له جمعې ورسته به د مرستې يو غږ ورته وکړو دغه سيا سره ماته ډېره درنه او حيانا که ښکاري بيايې وخندل

خو د عبد الحميد صيب ديوان دې هسې له لاسه و يوست ما به هم کله کله خپله ورکه په کې لټوله

ورته مې وويل چې امانت مې ورکړی له خيره ببرته يې راسپاري .

ملا شمس الدين وخندل

سلطانه د يوه انسان ښکلا په جامو او ظاهري مشخصاتو کې نه ده انسان په دې ښه ښکاري چې په سينه کې يې د ترحم او مهربانۍ ډک زړه ولري او په هر چاوسوزېږي

په شونډومې خوره موسکا ورکه شوه

د ملاشمس الدين خبرې مې په سر کې انګازه وکړه

سلطانه د يوه انسان ښکلا په جامو او ظاهري مشخصاتو کې نه ده د ښکلا کليمه مې څوځله په زړه کې تکرار کړه

او ورو ورو يوې غرني ښکلا ته لاړم تر مړاو ښو لاندې تورې غټې او د حيا ډکې سترګې او غښتلي اندامونه او ترمينځ مود تربګنۍ او دښمني تور ديوالونه !
وروسته له دې ورځ په ورځ بدلېدم فکر مې کاوه چې يو څوک مې له شا رانيسي او شپه په شپه راته نږدې کېږي په خوب کې به هم يوې نااشنا سوالګرې منډې راپسې وهلې خو نظر او سترګې يې سوالګر ې نه وې درناوی ،حيا ،او کليوال غرور په کې له ورايه څرګند وو خو ددې سره سره مې د خيال او فکر په بدېا کې خپله ورکه ښکلا لټوله ملاشمس الدين هم هر ځل د فطرت او تقدير پرېکړو ته د سر ټيټې مشوره راکوله او ويل يې چې تقدير ته ځنان سپارل د هوښيارانو کار دی د جومات دننه د هغه دا ډول خبرو دومره اثر درلود چې پرېکړه به مې وکړه چې په ټول عمر کې د کلي او ښکلا نوم بيا وانه خلم ټول وخت به پوهنتون استادانو او درسونو ته ورکوم نور به د خپلې کورنۍ سره ددې ډول چلند په ځای زما هر څه په مينه او خندا سره ترسره کېږي له دې نه دوه ورځې نورې تېرې شوې خو هغه سوالګره نجلۍ او ښځه مې بيا د ابراهيم بن ادهم د جومات په مخ کې ونه ليده ددې وېره راسره وه چې د حميد بابا شعرونه يې راخخه وړي نه وي اوبې وعدې شوه خوملاشمس الدين ويل
-ضرور به يې راوړي
دريمه ورځ چې مازيګر د جماعت د کړکۍ ترڅنګه ناست وم او دمازيګر د زيړو رنځورو وړانګو ننداره مې کوله هماغه نجلۍ مې ناڅاپي مخکې راپيدا شوه
کاکا کتاب ....
په لاس کې يې د حميد مومند دېوان وو ترې و مې پوښتل دادې چاته وړی وه خو نجلۍ رړه رړه راته کتل او په منډه له جوماته ووته د کتاب پاڼې مې واړولې له پاڼو يې داسې مالومېده چې که پوره نه وي نو نيمايي خوېي مطالعه شوی دی ځکه چې ځينې پاڼې يې په ګوتو تورې کړې وې او د پنسل ځينې نښې په کې وې دديوان په مينځ کې يوه سپينه پاڼه ايښې وه راوچته مې کړه او د پنسل ليکنواو کرښو ته ځير شوم
ښاغليه !ژوند هغه ګرداب دی چې تل د غرغړو په حال کې وي په دغه ګرداب کې يوازې هغه څوک کاميابېږي چې د لامبو چل ورځي په دغه ګرداب کې هغه څوک ډير ژر ډوبيږي چې لامبو يې نه وي زده او د ژوند په روان سيند کې د پرمختګ پوري وتو او څپو ماتو لو توان ونه لري خدای(ج) دې له داسې ګردابونو په امان لره
يو ه بې کوره مرغۍ
احسان دې بياهم په لېمو
سترګې مې وموښلې شاوخوا مې وکتل وړاندې په کونج کې دوه سپين ږيري په ذکر بوخت وو او خپلې تسبې يې اړولې د جومات له مخامخ کړکۍ ژېړې وړانګې د جومات غولي ته رالوېدلې وې بهر د جومات په برنډه کې خلکو په کوزو اودسونه کول او دمازديګر د جمعې لپاره يې تياری نيوه حواس

مي ګډ وډ وو مازدیګر له لمانځه وروسته د نورو خلاف وختي کور ته روان شوم د هغې د لیک هره جمله مې په ذهن کې ګرځېدله.
په دغه ګرداب کې یوازې هغه ځوک کامیابېږي چې د لامبو چل یې زده وي درېیمه او څلورمه ورځ هم راباندي همداسې بې خونده تېره شوه له ملا شمش الدین سره مې هم خبرې کمې کړې وې خپل د پوهنتون درسونه مې لوستل او په خالي وختونو کې مې د پخوا نو شاعرانو شعرونه مطالعه کول یونیم شعر به مې هم که لیکلو نو له کلیوالو انځورونو ،غرونو ،دښتو،سیند غاړو او دکروندو په یادونوبه مالامال وو چې د ښار ملګرو به مې دغه انځورونه نه خوښول او زړونو به یې چندان اوبه پرې نه څښلې یوازې زه وم چې په یوازېتوب کې به مې خپل اودنوروکلاسیکوشاعرانوشعرونه لوستل
په پوهنتون کې وم درېیم ساعت نوی پیل شوی وو چې زنګ راغی موبایل مې را بهر کړ دکور شمېره وه په نرمه لهجه یې راته وویل
سلطانه یوځل کورته راشه لالا دې یوڅه ناروغه دی
زړه مې په درزا پیل وکړ په سترګو مې تیاره راغله خومخکې له دې چې څه وو ایم تلفون یې راباندې پرې کړ اجازه مې واخیسته یوه ټکسي مې دربس کړه او د کورپه خو روان شوم ټول واټونه ګنې ګونې نیولي وو خو هڅه مې کوله چې ځان ژر ورسوم وېرې هم اخیستی وم چې هسې نه کومه خبره نه وي.
کورته ورسېدم پلوشه په انګړکې تر ونې لاندې ناسته وه او په څېره یې د خفګان کرښې خورې وې زما په لیدو راغله لاسونه یې په غاړه کې راوچول او په ژړا شوه
سلطانه په لالابیا د زړه حمله راغله روغتون ته یې وړی د کتابونو بیک مې کېښود په منډه له کوره ووتم یوه ټکسي مې ونیوله او د څلوسوه بیستر یزروغتون په لور روان شوم
څلورسوه بستریزروغتون ته مې ځان ورسولوبهرګڼه ګونه وه هرڅوک دخپلوناروغانوپه لټه کې سرګردانه ووخومالیدل چې ځینو نمک حراموبه په همدې حالت کې هم نجونواویاهم په نرسانوپسې سترګې وړلې هغه زموږ دمشرانوخبروه یوله لورې مړکېده بل یې ترسرلاندې ډوډۍ کتله په پوښتنه پوښتنه مې دپلارکوټه پیداکړه په منډه ورغلم خودپلارحالت مې ښه وومورمې سرته ورته ناسته وه زماپه لیدویې خپله ځای ماته پرېښوددپلارحالت مې ښه ووپه شونډویې همښنۍ موسکاوغوړېده اوماته هغه وختونه راپه یادشول چې په ماشومتوب کې به مې کومه شوخي وکړه اویابه مې له پلوشې سره جنجال راغی نونوپلاربه مې راته دغوصې په ځای داډول موسکاکوله ، په تندي مې یې لاس ورکېښودخومورمې خبرې پیل کړې
سلطانه !
اوس ښه دی شکردی چې پخیرتېره شوه اودومره زوروره حمله نه وه لږوروسته له خیره کورته ځوستاراتګ ته هم حاجت نه ووخوښه شوه چې راغلې ، پلارمې په

سترګوکې دهغې خبرې تائیدکړې په بیړه پاځېدم چې کوم یخ ځیزورته دڅښلولپاره راوړم ، له کوټې نه بهر زمادپلاردفتریوهمکاراوډرېورهم په انتظارخونه کې ناست ووپه دهلېزکې مخامخ لاړم ګورم چې ناڅاپه مې یوه وړه نجلۍ مخې ته راغله په سترګوراته اشنا ولګېده په لاس کې یې دجوسویوقوتی وواوسترګې له یوډول اشنازړه راښکونتیاڅخه ډکې وې ، یوه شېبه ورته تم شوم ماشومه نجلۍ په ډېره منډه لاړه اومخامخ کوټې ته چې وریې خلاص وونتوته یوډول تلوسې اخیستی وم ورو ، ورو وروسته ورغلم وړاندې یوه ځوانه ښځه دوره خواته نږدې په بسترکې پرته وه اوماشومه نجلۍ یې څنګ ته نږدې په کټ کې کښناسته وړاندې ځونورې ناروغانې هم په بستر ونوپرتې وې چې رنګونه یې دمړوپه څېرزېړتښتې ووپه ټوله کوټه بې خونده چوپتیا واکمنه وه ماشومه نجلۍ یې په غوږکې وپسېده ناروغې په کټ کې ځان وخوځولواودوره په لوریې راوکتل زړه مې ټکان وکړترمړاووبښولاندې غټې اوله حیاډکې تورې سترګې اودغرنۍ ښکلاغښتلي اندامونه مې سترګوته ودرېدل چې ترمخ یې لاهم دتربګنۍ اودښمنۍ توردېوالونه ولاړوو.

هماغه سوالګره اوماشوم چې دابراهیم بن ادهم دجومات مخې ته به ولاړه وه یوځوقدمه وړاند ې ورغلم اوپه کوټوکې دناروغانوبسترونوته ځیرشوم وره ته په نږدې بسترهماغه ښځې سرابښی ووچې مابه هروخت دابراهیم بن ادهم دجومات مخ کې په سوال لیده خواوس راته څرګنده شوه چې سخته ناروغه ده په غلچکي ډول مې سترګې دهغې په مخ ولګېدې چې دناروغۍ په سبب یې زېړرنګ غوره کړی ووهغه په اړخ پرته وه اودخپلې ماشومې په وښتوکې یې لاسونه وهل ببرته په منډه لاړم دروغتون له نږدې کانتین څخه مې تازه مېوې اودمېوې اوبه راسره واخیستې یوځل بیاله ذهني کشمکش سره ګېروم دروغتون هماغه دهلېزته چې ورسېدم بیامې وړاند ې په هغې سترګې ولګېدې چې هېڅوک هم ورسره نه ووبې اختیاره مخامخ ورغلم دمېوې یوه پلاستیکي کڅوړه مې دبسترمخې ته په ابښې مېزکېښوده ښځې له کټ نه سراپورته کړاوماته یې وکتل په ټیټ غږ چې حیراني هم په کې وه یې وویل

داڅه دي؟

په جرئت مې ځواب ورکړ

دامېوه ده تاسې ورته ضرورت لری....دومره څه نه دي خوپه ډېرڅه یې قبول کړئ.

ترژبه لاندې یې وویل

مننه خو تا سې مې و نه پېژندلی !

خبره يې په ستوني کې وچه شوه خوزريې دوام ورکړ

........هورينښتيا تا يوځل له دې نه وړاندې هم په مالوی احسان کړی وو زه احسان فراموشه نه يم بې له دې چې څه حيرانتياوښايم هغه وخت مې په خيال کې وګرځېده چې يوې ماشومې نجلی ليک راکړاودحميدمومنددديوان غوښتنه په کې شوې وه.

بېرته شاته لاړم په وره کې مې بيا پرې غږکړ.

که ماته دمرستې څه اړتياوي نوحاضريم....هورينښتيا له ډاکترانو سره خوبه په دري کې کوم مشکل نه لرې ، بې له ځنډه يې ځواب راکړ

مننه زه په دواړو ملي ژبو پوهېږ م په پېښور کې زموږ څوګاونډيان کابليان وو.

دشرم تراحساس لاندې ورځخه روان شوم په وړاندې بسترونوکې نورونا روغانو هم زموږددغه خبروپه جريان کې موږته غوږنيولی ووخولکه چې په پښتونه پوهېدل ځکه يې چندان لېوالتيانه حس کېده.

مافکرکاوه چې هغه کومه ساده کليواله ده خوالفاظويې څرګندوله چې پوره لوستې ده اوهغه دچاخبره يوڅوک ده دپلارخواته مې ورغلم خوترهرڅه زيات ددغه مېرمنې پېژندلوته لېواله وم ((ترمړاووښولاندې توري غټې حياناکې سترګې يې ډېرې ځورونکې اواشنامعلومېدې ډاکترانوويل چې پلارمې دفشارسخته ناروغي هم لري اوله دې امله يې په زړه دحملې چانس زيات د ی ، په همدې خاطردوه ورځې پرلپسې روغتونه ته تلم راتلم اودخپل پلارخدمت مې کاوه خوپه هرځل راتګ سره به مې يوځل خامخاددغه نااشنامېرمنې کوټې ته په څه بهانه سروښکاره کاوه هغه هم که نوردخپل زړه نه وه خومجبوريت پوره راسره اشناکړې وه ناروغي يې معمولي وه نرسې ويل چې فشاريې هم ثابت نه دی اوګڼې رواني ستونزې لري په خوب کې دشپې راپاڅي اودلېونۍ په څېرناري وهي کله جګړې اوبمبارۍ يادوي ، کله ژاړي کله اباباکله يوڅه کله بل څه وايي بس دغه اپلتې ويل دهغه لويه ستونزه ده حتی په ويښه هم ژاړي اوسلګۍ وهي.يوکوچې ډوله بوډايي وخت ناوخت احوال اخلي اوکوم بل سرپرست هم نه لري چې تراوسه دې دهغه پوښتنې ته راغلی وي

له دغې نرسې سره چې نوم يې عاليه ووزمااړيکې ورو، وروخوږې شوې هغه يوه ډېره خوش باوره مېرمن وه ډېروخت به بې په دې تېراوه چې دخپلوملګرودمعاشونوجايدادونواوژوندغندنه اوستاينه وکړي دځان په

ستاینه کې یې دومره افراط کاوه چې کله به یې ځان له پوهوډاکترانو هم پوه
ګاڼه ثوځله مې ورته وویل که ددغه مېرمنې په اړه راته یوڅه معلومات
راغونډکړي اودهغې له ژوندنه مې خبرکړي خوهغې ویل چې هغه دچاسره په
شخصي ژوندخبرې نه کو ي کله چې داخبرې ورسره یادې کړم دیوډول
ناراحتۍ احساس کوي اوشونډې یې مرۍ مرۍ کېږي یوه ورځ یې راته وویل
دومره معلومات یې ترلاسه کړي چې ناروغه هلمندۍ مهاجره ده چې له
هلمندنه دلته راکډه شوې اوس یې دکاکاسره په کابل کې چیرته شپې تېروي.
یوه ورځ مازدیګر مهال له پوهنتونه ناوخته راغلم اودکورپه ځای روغتون ته لاړم دپلارپه
کوټه کې مې ګڼه ګوڼه وه اوګن همکاران اودوستان یې پوښتنې ته راغلي وو
ماهم مناسبه ونه ګڼله چې ورشم اوله هریوه سره ځان ځان ته ستړي مه شي
وکړم مخامخ دهمغې ښځې خواته ورغلم سرته یې ودرېدم هغه په بستره کې
ناسته وه اولیکنه یې کوله ګڼې پاڼې یې تورې کړې وې خوزماپه لیدویې په
رنګ کې بدلون راغی پاڼې یې تربالښت لاندې کړې اوماته یې ښه راغلاست
وویلو په ورخطااوهیاجاني لهجه یې زیاته کړه
ته ډېرمهربانه ځوان یې....
خومایې خبره ورپرې کړه
ناروغي دې څنګه ده؟
ترڅه لاندې یې ځواب راکړ
ښه یم ستاپلارڅنګه دی ؟
بدن مې تودشو حیران شوم چې زمادپلارنه څه خبره ده
ورته ومې ویل زما له پلاره څه خبره یې ؟
هغې پیکه خنداوکړه
دافکرمه کوه داډېره دوه مخې نړۍ ده دایوازې ته نه یې چې له عالیې نه زماپه اړه پوښتنې
کوې زه هم دچاپه پېژندلوکې دومره غافله نه یم
زه چوف ناست وم هغې زیاته کړه
وایه ولې چوف شوې دچاپه اړه معلومات حاصلول بده خبره ده
ورته ومې ویل
نوم دڅه د ی؟
نوم څه کوې ؟
غواړم ودې پېژنم اوستادژوند په اړه معلومات ترلاسه کړم

دماشوم په وېښتو کې يې لاس راتېرکړاوزياته يې کړه
دښکلاپېژندل چاته څه ګټه لري خوخيرددی اوس له دې ځايه لاړشه چې اکا مې راځي وعده کوم چې له هرڅه به خبرشې له کوټې يې روان شوم اودخپل پلارخواته ورغلم

***

دپلارمې په روغتون کې ټولې څلوررځې پوره شولې اوډاکترراسره وعده کړې وه چې پنځمه ورځ به ښه شي اوکورته به يې رخصت کړوپه دې څلوررځوکې به هره ورځ دپوهنتون نه روغتون ته راتلم پلوشه اومورمې کورته واستول زه اوکوچنۍ خورمې له هغه سره پاتې شوو په دې دومره موده کې هره شپه دهغه نااشنامېرمنې سيوری راباندې خوروو، کله به مې فکرکړچې دهغې ترمړاووېښولاندې له حياډکې اوښکلې سترګې هره شپه راپسې دي اوماځان ته راکاږي خوبيابه مې فکروکړچې ممکن په دغه لېوالتيابه مې يوازې ددوی نرسه عاليه پوه وي ، پلارته مې دهغې دليدوپه وخت بهانه کوله چې بهرپه چمن کې مطالعه کوم پنځمه ورځ دپنجشنبې ورځ وه له پوهنتونه راغلم مورمې هم انتظاروه اوپلارمې روغ رمټ وواودپخواپه څېريې مجلس کاوه
په خندايې راباندې غږکړ
والکه !دروغتون په کومه نرسه خوبه دې زړه نه وي بايلی ؟
چې هره شپه رانه ورکېږي
ماوخندل خوپه زړه کې مې دشک يوه څپه تېره شوه بهرته ووتم اودهغې دبسترخواته ورغلم کله چې ورورسېد م په خالي بسترمې سترګې ولګېدې ا و زړه مې ټکان وکړزړه نازړه کوټې ته ورننوتم ديوې بلې ناروغې له پايوازې نه مې وپوښتل چې ددې ځای ناروغه چېرته ده ؟
هغې لومړۍ حيران حيران راته وکتل بيايې ځواب راکړهغه نورښه شوه نن سهاريې په اتوبجورخصت کړه ديوه سپين ږيري سره لاړه
په مات زړه راووتم لاڅوقدمه نه وم تللی چې له شانه چاراپسې غږکړ
سلطانه !
ورومې کتل ګورم چې عاليه راروانه ده اودکاغذونويوبنډل يې په لاس کې دی
سلام لکه چې دناروغ پوښتنې ته راغلی وې ؟داسې نه ده ؟
زه لاچوپ وم چې هغې خپلې خبرې وغځولې
خومتسفانه چې هغې روح دربښلو.
رنګ مې تغيرورکړاوسرراباندې وګرځېد
رېښتيا؟
عاليې زمادرنګ په اوښتووخندل

واه ، وا ه دارنګ ته دې ګوره چې مړنه شي دروغ مې ويل هغه سهاروختي نوررخصت شوه په ناڅاپې ډول به يې په باربارستاپوښتنه راځخه کوله خوماورته ويل چې زه نه پوهېږمه هوريښتيا په اخرکې يې ستاپه نامه يو امانت راکړی هغه هم ديوڅوپاڼو دغه بنډل چې ماته دکوم پخواني کتاب نسخه ښکارېږي څه چې په کې دي زه هم نه پرې پوهېږم خوهغې ماته ويل چې په دې کې هرڅه ليکلي دي ده ته يې ورکړه ويل يې چې دسترګوډېرې پوښتنې به يې په کې ځواب شي ،
زړه مې يوڅه قرارشو له عاليې مې مننه وکړه اوورځخه روا ن شوم بې له دې چې ويې ګورم پاڼې مې په بکس کېښودې اودوه ساعته وروسته له خپل پلارسره ټو ل دهغه ددفترپه موټرکې دکورپه خواروان شوو ،اوټول خوشحاله ووخوزمادخيال مرغان بياډېرلرې تللي وو
***
سباورځ جمعه وه پوهنتون ته دتګ بيړه هم راسره نه وه خوددې سره سره مې ترسهارددې موقع پيدانه کړه چې په پاڼوکې راغلې کرښې وګورم کله چې له کارونووزګارېدم نودورځې لس بجې به وې دکوټې ورمې په ځان پسې بندکړپاڼې مې پرانستلې اوپه لوستلومې يې پيل وکړپاڼې مختلفې وې په يوه داسې ليک ليکل شوې وې چې ډېزاين يې پښتوو و و، په بيړه ليکل شو ې وې خوپوره واضح وې اوليک يې ښکلی ښکارېده ، دوه پاڼې خالي وې ددريمې پاڼې په مخ ديوې ځوانې نجلۍ ښکلې تصويرلګېدلی وودتصويرپه ليدومې زړه ټکان وخوړځکه ترې لاندې په غټوکرښودښکلاکليمه ليکل شوې وه ،کليواله ښکلا، ترمړاووبنولاندې توري اوغټې حياناکې سترګې ، غښتلې اندامونه اوترمينځ دتربګنۍ اودښمنۍ ولاړتوردېوالونه په تصويرکې يوه پوهنتوني نجلۍ په پارک کې په څوکۍ ناسته ده اوپه خفګان سره دکتاب پاڼې اړوي ، لاندې ورته ليکل شوي وو
په پخوانوسترګومې ګوره
که مې رنګ زېړوي دابه ستاله غمه وينه

دپاڼوليکنه ، تصوير، دنجلۍ نوم ، ټپه ټول راته حيرانوونکي وو ،دپاڼوپه لوستلومې پيل وکړنږدې يوه بجه به وه چې ټولې پاڼې مې يې پرلپسې ولوستلې دوروستيوپاڼوپه لوستلونورزمادسترګوپه کاسوکې اوښکې دځايېدونه وې اوږدوغځېدم اوله ځان سره مې وژړل ډېره موده وروسته مې يوځل بيااوښکوګرېوان لوندکړ، ماتردې دمه په خپل ژوندکې دوه ځله په خپل ژوندکې اوښکې تويې کړې وه يوهغه مهال چې له کلي ښارته راغلم ، اوزړه نازړه مې په ښارکې ژوندپيل کړ، په دغه راتګ کې مې دومره اوښکې تويې کړې چې ، په وچولويې نورپه دستما ل کې وچ ځای نه وو ،اوبله داچې دشپې وې هغه مهال مايوازې خپل کلی کورنه بلکې خپله غرنۍ ښکلاچې ددښمنۍ اوتربګنۍ توردېوالونه يې په وړاندې ولاړووپاتې کېده اوبيانن ددغه داستان په لوستلو زمادااوښکوهغه ځای ته ورغلې چينې يوځل دورځې په رڼاکې راوخوټېدې.په حالت کې مې پوره بدلون راغلی ووخوچاته مې حال نه ويلو اونه مې ددې جرئت ووچې حال چاته ووايم.

دازموینوورځې راغلې په ورځ کې به یوځل خامخادابراهیم بن ادهم ، جومات ته تلم درس به مې ویلو اوپه خالي وخت کې به مې له ملاشمس الدین سره پوره مجلسونه کول ،اویابه وړاندې غونډیوته تلم اوپه شاوخواسیموکې به مې ښکلالتیوله هیله مې داوه چې که یې یوځل وګورم داهغه ځایونه ووچې هغه مې لومړی ځل دیوې غیرمعمولي سوالګرې په جامه کې لیدلې وه خواوس یې درک نه وودلته په سلګونوکېږدی، دهغو کډوالووې چې دبهرنیوځواکونودبې رحمانه بمباریوپه سبب له هلمندنه دلته راکده شوي ووښکلاهم دمجبوریت بې رحمانه سیلیوله هلمندنه دکابل دغه جونګړوته راکډه کړې وه په دغه خیموکې هغه کسانوژوندکاوه چې په هلمندکې خانان ووخواوس یې دلته دسوالګروپه څېرژوندکاوه اوهره ورځ دشپې په تیاروادورځې په ګرمیوکې درپه درګرځېدل پوره یوه میاشت مې په همدې ډول تېره کړه اودهلمندی ښکلاپه لټه ګرځېدم خوله اوښکومایوسی او خفګان پرته هېڅ په لاس نه راتلل .ملاشمس الدین هم په دې مسئله کې چندان لېوالتیانه ښودله .اوویل به یې چې د دغه خېمودهرې نجلی داستان ښکلاته ورته دی خوموږڅه کولی شوی؟ زه له پخوانه دبشر په هغوحقوقوچې په راډیوګانوکې به مشرانو وربانډې بحثونه کوي چندان باوري نه وم اونه مې دبهرنیومرستوته زړه ښه کاو ه ماته یوازې دعاګانې راپاتې وې.
یوه میاشت وروسته چې دسمسټرامتحانونه پای ته ورسېدل نورنورخصتي شوه پلارته مې وویل چې لومړی خوبه ټول رخصتي په کلي کې تېرووخوکه ټوله نه وي نوماته اجازه راکړه چې لاړشم خوپلارمې دمعمول خلاف دومره راته غوصه شو چې دلومړي ځل لپاره یې په رنګ کې بدلون راغی
احمقه !ځان درباندې تاوان دی پخواخومودښمن یوازې بازمحمد وو(زماتره)ووخواوس زموږدښمنان دشمېره وتي دي دحکومت مخالفین اوطالبان کلي ته په لاروهرهغه سړی له موټره کوزوي چې ږیره یې نه وي اویاپه حکومت کې دنده ولري په تېروڅوکلونوکې یې څوکسان دسرک په غاړه ویشتي دي ،انګرېزانواوامریکایانودطالبانوغوصه راپارولې اوهغه اوس په دې کسانوسړوي ، بازمحمد هسې هم زمادنه راتلولپاره زموږ په ضدا غزي کرلي ته اوس ځوان یې په دې خبروبایدپوه شې که ارامي شوه بیابه له خیره ټول ځو بیادې هم که په کورکې زړه تنګېږي ، نوزه به په خپل دفترکې یوه دنده درته پیداکړم ،هلته به مقررشې اوپام به دې په بله وي هسې هم په کلي کې سړی بې سواده کېږي.
دپلارخبرومې پوره نهیلی کړم
که څه هم دومره وېره نه وه خوپلارمې له پخوانه یوڅه ډارن وواولانجې یې نه خوښېدې بلخوازماکاکابازمحمدهم دطالبانوداعتمادوړکس وواوزموږپه ضد یې هرڅه کولی شول مورمې هم له تګ منعه کړم زا ری یې راته وکړې چې دموراوپلارمشرزوی یې تګ ته هېڅ حاجت نه شته.
په دې دریوکلونوکې که څه هم له کلي لرې ووخوزموږ دهقان علم ګل کاکابه په دوودریوکلونوکې له کلي یوځل ښارته راته اوپلارته به مې یوڅونغدې پیسې ورکولې مابه هم چې علم ګل کاکایوازې ولیده

نودکلي په اړه به مې ورڅخه ګني پوښتنې کولې کله به مې ترې وپوښتل چې کاکاخوبه مې له چاسره خپلوي نه وي کړې نووبه يې خندل ؟
اوزياته به يې کړه
بازکاکادې وايي چې زمادلورسيال لاتراوسه په جهان کې نه دی پيدا شوی
زه په دې خوشحالېدم چې ښکلالاتراوسه پېغله ناسته ده پخوابه مې فکرکاوه چې هغه به هره شېبه اوهره ورځ زمالارڅاري خپل پلارته به کنځلې کوي چې ولې يې زموږترمينځ دتربګنۍ اودښمنۍ تورد ېوالونه درولي دي خودهلمندۍ ښکلادداستان په لوستلومې دکليوالې ښکلاتصويرپه ذهن کې يوڅه پيکه شو اوفکرمې کاوه چې دهغې ښکلاتصويرديوې بلې ښکلاپه وجودکې ګورم
***
درخصتۍ په لومړۍ ورځ له خپلې موراوپلوشې سره ښارته لاړم سوداموکړه په ښارکې ګرځايه بهرنيوعسکرولارې بندې کړې وې اوبې ځايه تلاشۍ يې کولې په ښارکې يوڅه وګرځېدوخودمورمې هم زماپه څېرښارنه خوښېده بېرته کورته راستانه شووډوډۍ موتياره کړه دولس بجې به وې چې دمېلمنوکوټې ته لاړم له الماري نه مې دښکلاراسپارلې پاڼې رواخيستې ، خوزړه مې تنګ وو په ذ هن مې دکلي بوی اوداوړي له کليوالو وږموږکه هوالګېده زه حيرا ن په دې وم چې ولې مې يوه اونۍ وړاندې په زړه کې دغه وېره نه وه زماپه ذهني طرحه کې مادرخصتۍ ډېره برخه په کلي کې تېروله خواوس داهرڅه داوبوپه سرليکنې ته ورته وومجبور شوم زړه مې په ښارکې ولګولوهڅه مې داوه چې ځان ته يوه داسې بوختياپيداکړم چې کلی رانه هېرشي .دهمدې لپاره ترټولومهم دادبياتومطالعه وه پيل مې يوځل بيا دښکلاله پاڼووکړ پاس بالاخانې ته وختم اوپاڼې مې بېرته له سره پيل کړې چې هره شېبه په کې پوره زړه راښکونتياوه اوتلوسه وه
***
زمانو م ښکلاد ی په ۱۳۸۷کال کې په خپل ټاټوبي دهلمندولايت په مرکزلشکرګاه کې اوسېدواوزه دپنځلسوکلونووم زموږ شپږکسيزه کورنۍ دهلمندله ډېرونېکمرغه کورنيوڅخه وه په دې چې څوک په کې بې سواده نه وو او زمادپلارله برکته په کې هرچازده کړه کولی شوی ددې ترڅنګ يې زموږ ګاونډيواونږدې دوستانوته هم دسوادنعمت رسېدلی ووزموږ دکورنۍ نورغړي زمالس کلن وروراوميونددوه وړې خورګانې چې مشره يې يلدا چې اته کلنه وه اوکشره يې رڼانومېده چې عمريې شپږ کاله وومورا وپلارمې هم دعمرپه لحاظ غښتلي اوځوانان وو پلارمې هغه وخت دطالبانوپه حکومت کې دلښکرګاه دمحکمې مشرقاضي وو ددې ترڅنګ يې تجارتي کارونه هم روان وو خودد ې سره سره زموږ دتعليم پوره غم ورسره و و په دې چې هغه خپله يولوستی انسان و و اولوړې زده کړې يې کړې وې اويواېماانداره قاضي وو هغه په پېښورپوهنتون کې دشرعياتوپوهنځی لوستی وو اودتنظيمونوپه مهال يې په ګڼو کنفرانسونو کې برخه اخيسې وه لوړې دندې يې هم اجراکړې وې.

که څه هم هغه مهال نجونو ته ددې اجازه نه وه چې زده کړې وکړي زماموږ هم دولسم ټولګی لوستی وو او بیا یې زماد پلار سره کوژدن شوی وو زماد مور او پلار او زموږ د کورني ښوونکي سید رسول کاکا په مرسته زموږ د کورنۍ شاو خوا نجونو تر لسم ټولګي پورې زده کړې وې او دودوی د پر لپسې هڅو په سبب مو استعداد له هغو هم لوړ وو چې رسمي ښوونځي یې لوستي وو
پلار جان مې شپه او ورځ هڅه کوله چې موږ د منظمې زده کړې له مخې وروزي په کور کې مو دریې ټولګي وو چې دا تم نهم او لسم ټولګي کتابونه راته په کې سید رسول کاکا او زما پلار په ګډه تدریسول دغه کورنۍ ښوونځی چې په پوهنې ریاست کې هم رسمي وو له لسم ټولګي نه درجه په درجه تردې دمه رارسېدلي وو زه دلسم ټولګي په لسو نجونو کې اول نمره وم په دې نه چې ښوونکی مو زما پلار وو بلکې خپل زحمتونه مې وو هڅه مې داوه چې تکړه لیکواله او یا هم ډاکتره شم ما چې کله سواده زده کړنو بیا مې د پلار د کتابتون نږدې ټول کتابونه مطالعه کړل او پلار مې هر ډول کتابونه راته راوړل
موږ به چې له درسه وزګار شو بیا به هر چا په خپل کور کې خپلو ماشومانو ته هم زده کړه ورکوله چې ددې ټولو نو ښتګر بیا هم زما پلار وو او څوک چې د تعلیم په قدر پوهېدل نو دعاګانې یې ضرور ورته کولې تر۱۳۸۸م کال پورې موږ دیوولسم ټولګي کتابونه هم خلاص کړل خو د تقدیر فیصله بل ډول وه یو دا چې زموږ ښوونکی سید رسول کاکا د عمر په لحاظ کمزوری شو او دورپېښې ناروغۍ په سبب یې یوه ورځ ساه ورکړه بل دا سې او ازې وې چې امریکا په افغانستان حمله کوي د طالبانو حکومت ړنګوي په یو ازې ځان مې پلار هم نه شو کولی چې د خپلو کارونو تر څنګ موږ ته درس را کړي ددې تر څنګ به یې اندېښنې په دې زیاتې وې چې امریکایان راځي او بیا نوی انقلاب پیلېږي هغه که څه هم د طالبانو د حکومت له ګنو کړنو سره له د نجونو په تعلیم بندیز او دا سامه نه سپارل او کوکنار چې دی یې په کلکه مخالف وو خو د امریکایانو او یانو رو بهرنیو سرتېرو له راتلو یې هم کرکه کېده ویل یې چې هغوی خپل اهداف لري او کله هم د افغانانو د ارامۍ خیال نه لري چې له امله به یې یو ځل بیا افغانستان د اور په لمبو کې وسوزي هغه له خپلو ځینو ملګرو سره هم چې د حکومت لوړپوړي غړي وو د اندېښنې شریکې کړې وې چې له امله یې ورته ګڼې ستونزې پیدا شوې او د هغه په زیان تمامې شوې.
یوه ورځ خفه غوندې کورته راغی مورمې چې ترې د خفګان لامل وپوښته نو سوړ ځواب یې ورکړ له دندې یې برطرف کړی یم دډارن او ادامریکادپلوي تورونه یې راباند ې لګولي په همدې ورځو شپو کې داسې ځینې کسان هم په پټه ترور شول چې د اسامه مخالفت به یې کاوه او طالبانو ته به یې د نرمۍ مشورې ورکولې زما پلار هم داسې یو کس وو خو ښه داوه چې یو ازې له دندې ګوښه شو چې لامل یې ټولې همغه خبرې وې چې له خپلو ملګرو سره به یې په مجلسونو کې کولې په څورو ځو کې هلمند ته دb52الوتکو لومړۍ ډالۍ روارسېدې ورو ورودرنې بمبارۍ پیل شوې د پلار مې له پخوانه هم ډېر چورت خراب و و یوه میاشت وروسته مې یې مورته وویل چې له هلمندنه وځي مورمې یې هم مخالفت ونه کړ ځمکه مو دهکان ته پرېښوده یوه ورځ سهار وختي کابل او له هغه ځایه دوه ورځې

وروسته مخ په پېښورروان شوو په راډیوکې مواورېدل چې دامریکا حکومت هره ورځ اروپایي هېوادونه دځان ملګري کوي اودافغانستان له ګاونډیوهوایي اډې غواړي اوپه افغانستان دځمکني یرغل لارې ګوري اوورته له اوسه پوره تیاري نیسي په جلال ابادکې هم طالبان هم ورخطاوو دهرچاتالاشي یې کوله دلته وېره داوه چې پاکستان له امریکاسره دهرډول مرستې ژمنه کړې وه هسې نه امریکادتورخم له لارې ځمکنی یرغل وکړي اویاهم امریکان ورنه راداخل نه شي په هرصورت موږ پېښورته په ډېرګړاوواوخفګان سره ورسېدو په حیات ابادکې مې پلارپوره شناخت درلودخوزمالومړی ځل ووچې له هېواده بهروتلم دهغه دیوه دوست په کورکې مودرې څلورشپې وکړې اوبیایې یوکرایي کورراته پیداکړچې په هغه کې مواواړول
له نېکمرغه چې له موږسره دپیسوڅه کمی نه وو په لښکرګاه کې دځمکې اوڅودکانونو نه چې په کرایه یې ورکړې و و پلارته مې پوره پیسې لاسته ورتلې یوه پوره یوه میاشت بې کاره وو خووروسته ورته خپل کوم ملګري دملګروملتونو دمهاجروپه اداره UNHCRکې دنده پیداکړه چې عایدیې بدنه وو زه میونداوورې خورګانې مې دمهاجروپه لېسه کې شامل شوو خوداکارهم په ډېرووا سطووشو وروسته ورو وروداامریکایانو دنظامي یرغل اوبمباریوپه سبب ځینې نورې کورنۍ هم دلته راکډه شوې نورددې په ځای چې دهېوادپه حالاتوفکروکړم په رحمان بابالېسه کې مې خپلو زده کړوته په دوولسم ټولګي کې دوام ورکړهڅه مې داوه چې خپله وړتیاوښایم په لومړیوکې زماځانګړې هلمندۍ لهجه دښوونکو زده کوونکو لپاره ډېره په زړه پورې وه خوورسته راسره عادت شول بایدووایم چې دومره هم نه پوهېدم لکه دلته چې مهاجرې نجونې اوهلکان پوهېدل خودپلارپراخه نظراوکورسونونیولو زماداستونزه هم حل کړه په څلورنیم میاشتینیوازموینوکې دریم نومره راغلم چې داپه څلوېښت کسیزه ټولګي کې ښه نومره وه انګریزي کورسونه مې هم ونیول اوشپه ورځ مې په درسونوکې کوښښونه کول یوکال وروسته له دوولسم ټولګي څخه فارغه شوم پلارجان مې راته دکانکورپه ازموینه کې داخله واخیسته اودپېښورپوهنتون دادبیاتوپوهنځي پښتوڅانګه مې انتخاب کړه سوالونه ډېرسخت نه وو بله خبره داوه چې زموږ دټولګي نه یوازې شپږ نجونو غوښتل چې لوړې زده کړې وکړي ځینوویل چې کډه یې وطن ته ځي ځینوویل چې دپوهنتون اجازه ورته نشته خوماته مې پلار لاپه دوولسم ټولګي کې ویل دپوهنتو ن تیاري نیسه ته بایدلویه ښځه شې اوښه شخصیت ولرې
دهغه اعتماداو تشویق زمادبرې لومړی رازووپوهنتون څومیاشتې وروسته پیل شو دلته نوپه لومړي ټولګي کې هلکان اونجونې ګډکښناستل دبې ځایه خبروپه ځای هرڅوک خپلودرسونوته متوجه وو دپوهنتو ن لومړی اووروستي سمسترونه ډېر سخت وي لومړی په دې چې یوڅوک له نوي تحصیلي سیستم سره اشناکېږي سمه اشنایي ورسره نه لري اووروستی په دې چې دفراغت اومونو ګراف لیکلو غم وي اوله ملګرو بېلتون هم دردونکي وي په لومړي ټولګي کې ټول شپېته کسه وو چې دنجونو اوهلکانو شمېرنږدې سره برابروو

ډېرى په کې څپله پېښوريان وو اونوربياجلال اباداوکابل نه وو خودلته ټول دکابليانو په نوم يادېدل وروسته چې يو څه بلده شوم دوه نجونې چې غوټۍ اوهيله نومېد ې اويوبل هلک دلښکرګاه وو چې سلطان نومېده ورسره ومې پېژندل هغوی ډېروخت دلته په مهاجرت کې تېرکړی وو چې زماپه څېرله لهجې نه زرنه پېژندل کېدل اوچافکرنه کاوه چې دهلمنداوياکندهاربه وي په لومړيوکې مې ملګري له هيلې اوغوټۍ سره وه اودسلطان سره مې له سلام پرته دوطنداری په حساب ددرسونو اوهلمندپه اړه ځينې خبرې کولې هغه هم په دې چې سلطان ،هيله اوغوټۍ له کومې بلې ليسې نه يوځای فارغ شوي وو اوملګري يې خوړه وه بله داچې سلطان به کله کله خپلې لنډې کيسې هم دپښتو ځانګې په اونيزوغونډواومحفلونوکې اوروليې غوټۍ اوهيله هم څه ناڅه په شاعرۍ پوهېدلې اوګڼ شعرونه يې يادکړي وو همداسې دانورټولګيوال موهم داسې کسان وو چې چې له ځينورسنيواواخبارونوسره يې کارکاوه

ماچې له ليکوالۍ سره له پخوانه مينه لرله تراوسه مې څه نه وولیکلي ډېرې سوژې مې په ذهن کې پخې کړې وې هيله مې لرله چې يووخت يې وليکم استادانوبه هم په دې ټينګارکاوه چې بايدليکوالان شو ادبيات بې له ليکنې ، څېړنې اوتنقيده په دردنه خوري خومابه چې بياهم هرڅه وليکل نونه به مې خوښېدل خپله داستونزه مې مورته چې په يوه لومړني ښوونځي کې ښوونکې وه وويله خوهغې ويل چې په يوځل ځوک نه ملاکېږي به باربارېې وليکه پلارمې دملګروملتونو دمهاجرو ادارې دخپرونې ځوکنې راته راوړې چې دنړۍ دګنوکډوالوډېرې دردونکې کيسې په کې وې اوپه کيسوکې خپله افغان مهاجرهم راتلل چې دکيسوترڅنګ په کې دهغوی په اړه خبرونه اوداستاني مطالب هم وو يوه ورځ مې پلارله ځان سره دپېښورپښتواکاډمۍ ته هم بوتلم اوله ګنو مخوروڅېړونکو ، ليکوالو اوادیبانوسره يې مخ کړم ډېر و سترو ليکوالوراته دخپلې ليکوالۍ دپيل کيسې وکړې چې په لومړي سرکې زماغوندې وو اوخپلې ليکنې يې نه خوښېدلې اوليکنې يې زمانه هم کمزورې ښودلې خواوس يې کتابونه په پوهنتون کې لوستل کېدل دهغوی بې ساري تشويق دومره وهڅولم چې ماويل زرکورته لاړه شم اويوڅه وليکم اوهغه څه چې په پوهنتون کې مې زده کړي اويالوستي په کې ټول عملي کړم له هغې خواداکاډمۍ مشرانوراته دادبياتويوپنډ لارښوونکي کتابونه هم راډالۍ کړل پلارجان مې که څه هم يوقاضي وو خوپه لارويې دادبياتوپه ارزښت ،ګټو اوديوه ملت په ژوندي ساتلو دومره خبرې راته وکړې چې کټ مټ دادبياتوديوه ښوونکي غوندې ښکارېده.

***

يوه په زړه پورې خبره داوه چې له ميوندزماله وړوخورګانو اوځينوګاونډيوماشومانوسره په درسونوکې زمامورجانې مرسته کوله اوزه يې خپلودرسونوته پرېښې وم اودکورځينې کارونه به مې ورسره کول دشپې که څه هم ګرمي وه خوچپېټرنوټونه به مې راواخيستل دادب پوهنې په اړه به مې کتابونه اونوټونه ولوستل يوه شپه مې دادب پوهنې يوکتاب څوځله ولوسته دلنډې کيسې ژانرمې څوځله له ذهنه تېرکړاوبيامې خپلې لومړۍ لنډې کيسې ته (دمهاجره) نوم ورکړاوليکنه مې پيل کړه

چې سوژه یې خپل پلار راکړې وه په کیسه کې یوه افغانه مهاجره له کابل نه داسې مهال راووځې چې مېړه یې په یوه راکټي برید کې وژل کېږي له خپل مشراتلس کلن زوی اوکوچنی اته کلنې لورسره کورپرېږدي پېښورته رارسېږي په یوه پنډغالي کې په خېمه کې ژوند تېروي مشرزوی یې دځان لپاره روزګارلټوي زده کړه ورنه پاتې کېږي بلااخېره دسړل جوړونې په یوه ساختماني شرکت کې کارورته پیداکېږي اوهلته ډبرې ماتوي یوه ورځ دورځونه ورباندې په غره کې کاڼی راولوېږي لومړی یې ملاماتېږي اوبیاپه یوه روغتون کې مري مهاجره مجبورېږي چې دنفقې ګټلو لپاره سوال وکړي خوداچې پښتنه ده سوال ورته ښه نه ښکاري اوداییې ضمیرنه مني چې دخاوندله مرګه وروسته دې چاته لاس اوږدکړي وړوکې لوریې هم ناروغه وي بله ورځ یوتورمخی سړی راځي اولوریې دپیسوپه بدل کې ترې غواړي مهاجره مجبورېږي دلسوزروکلداروپه بدل کې خپله ماشومه لور پرې په دې هیله خرڅه کړي چې هغه به یې درملنه وکړ ي اوله مجبوریتونوبه یې وژغوري خوکله چې دتورمخې سوداګرموټرروان شي دمهاجرې زړه دردکوي یوه څړیکه په کې راځي دموټرله تورونښېښودهغې دوړې لوراوازراځي په زړه یې دردیوه بله څپه راځي له خولې یې وینه داره کوي اوپړمخې رالوېږي
کیسه مې په ډېروهنري الفاظو ولیکله اوده شوم دشپې مې هم همداسې یوه مهاجره په خوب کې لیدله څوځله دشپې پاڅېدم اوبېر ته به اوده شوم سهارمې دچایوڅښلوپه وخت کیسه خپلې موراوپلارته واوروله خوکتل مې چې ددواړه ژړغوني غوندې شول اوپه سترګوکې یې اوښکې وځلېدې افرین اوشاباسي یې راکړل پلارمې داهم راته ویل چې پټه کړې دې ده خوداچې سوژه ده راکړې وه نوویې منله چې مالیکلې
سهارچې پوهنتون ته لاړم کیسه مې په تفریح کې غوټۍ اوهیلې واوروله چې نظرپرې ورکړي هغوی دواړوولوسته غوټۍ په خنداراته وویل
افرین له تانه هم ښکلې ده
په تعجب مې ورته وویل
زمانه !
هوته له خپلې ښکلاڅه خبره یې قاضي صیب (زماپلار)ملامت نه دی چې دښکلانامه یې درباندې اېښې
بیایې ټوکې بس کړې راته ویې ویل
ډېره ښه ده
ماویل سلطان صیب ته یې ورکړه نوره به یې درته کر ه کړي هغه په کیسه لیکنه کې په ټول ټولګي کې مهارت لري استادانوهم ستایلی دی
په رخصتۍ کې مې همداسې وکړل درې واړه دکتابتون خواته لاړو سلطان دکوم پنډکتاب پاڼې اړولې اودمېزشاته غلی ناست وو زموږ په لیدوله څوکۍ پاڅېدپه رنګ کې یې لږ بدلون راغی مالیدل چې

لاسونه يې هم دمعمول خلاف لږڅه لړزېدل له مقدمې پرته مې کیسه ورکړه هغه څلورواړه پاڼې واخیستې زمادتشویق لپاره يې یوڅوخبر ې وکړې اومادلیک ستاینه يې وکړه کیسه يې هملته سرسري ولوسته اوبیاپه واه واه سرشو ويې خندل اوغوټې ته يې وکتل
زه په خپله کلیواله ویاړم هلمند خوماته یوکلی ښکاري زماپه خیال کې هم نه وو چې یوه هلمندۍ نجلۍ به یووخت پوهنتون ته راځي او په کیسه لیکنه کې به زماسره سیالي کوي
ټولو وخندل سلطان په کیسه کې ځینې خبرې وکړې اوڅوجملې يې اصلاح کړې خوماورنه وغوښتل چې خامۍ اونیمګړتیاوې يې ښېګاه په کورکې وګوري اوپه کاغذکې يې ولیکې اوبیايې ماته وسپارې ځکه چې اوس هسې هم رخصتي وه
هغه هم په خوښۍ ومنله داسې مې حس کړه لکه په دې خبره مې چې له کوم لوی عذاب نه ژغورلی وي سباورځ په پوهنتون کې دپښتوادبیاتو دودې اوپرمختګ په اړه کنفرانس لپاره یوه مقدماتي غونډه وه دپېښور پوهنتون اوپښتواکاډمۍ ترڅنګ دلروبرګڼ لیکوالان اوادیبان په کې راغونډوو اوددغه لوی کنفرانس لپاره په تیاریوغږېدل له همدې امله ټولګی بندوو کله چې غونډه خلاصېده سلطان مې خواته راغی ترڅنګ مې کښناست لومړی يې څوخبرې وکړې ددغه جوړېدونکي کنفرانس په اړه وکړې بیايې له څونوروپاڼوسره زماکیسه راکړه ويل يې چې ښېګڼې اوبدګڼې يې په کې ټولې لیکلې دي هلته په سټېج ویناوې کېدې اودلته دواړه په خبرومصروف و و خو دپخوا خلاف دهغه په خبروکې کله بندښت اوسکته راتله له خبرويې څرګنده شوه چې دلته په حیات ابادکې له خپلې موریوې خور اومشرورورسره چې اوس په پېښورکونسلګرۍ کې ماموردی اوسي اوپلاريې چې یوفوځي افسروو پخواپه هلمندکې شهید شوی دلنډو کیسو څوکتابونه يې هم راډالۍ کړل اوغونډه پای ته ورسېده
* * *
کورته چې ورسېدم له ډوډۍ خوړلووروسته مې همغه پاڼې راواخیستې په دوه پاڼوکې يې زماد کیسې په اړه لیکلي وو چې ډېره په زړه پورې اوښکلې موضوع په کې راغلې په خامیو کې يې لیکلي وو چې ځینې ګرامري قواعد په کې نه د ي مرعات شو ي اودخیال په خم کې ډېره نه ده رنګېدلې بایدډېره په هنراوخیالاتوسینګارشوې وی له دې پرته يې نورټول صفتونه لیکلي وو خوعجبه داوه چې صفتونه يې دکیسې نه بلکې ټول زماپه اړه وو چې زماد کړوووړواوپه ټولګي کې دچوفتیااوخبرونه کول دریځ يې په باربارستایلی وو دکیسویوکتاب مې پرانست په کې وړوکی کاغذي پاکټ ایښی وو زر زرمې پرانېست په یوه رنګه کاغذکې لیکل شو ي و و پاکټ مې څېرې کړاوپه رېږدېدلولاسونومې دکاغذکرښې ولوستې په کې لیکل شوي وو

ګرانې ښکلا !

ماترننه داوسنۍ زماني په مينه باورنه لرلواصلاپه ماپه کډوالۍ کې عمرپه دومره مصروفيت کې تېرشو چې دميني په مفهوم هېڅ پوه نه شوم اوترننه مې زړه ديوه تياره اوکنډرپه څېرپاتې شو مادخپلې مورنۍ ميني نه پرته بله يوه مينه هم په زړه کې نه ده لوبولې اوپه بازاري مينومې باورهم نه وه
زه خبر ي نه اوړدوم تاته به معلومه وي چې زه ښه تکړه وياندېم خوته ګورې چې تاسره مخ شم ژبه مې بندېږي اولاس مې رېږدي چې ته بيانه يې نوجوړاوروغ شم په دې کيفيت ته زمانه ښه پوهېږې ته باوروکړه چې زه په زړه کې کوم مطلب نه لرم اونه مطلبي انسان يم زړه مې ستالپاره دسپېڅلتيااوپښتني ميني نه ډک دی داهم له هغه شېبې چې ته مې په پوهنتون کې ليدلې يې مادنورودميني داستانونه ډېرليکلي خوخپله مې مينه نه ده کړې ممکن ستا په زړه کې دغوټۍ اوهيلې په اړه څه تېرشي خوبايدپوه شې چې زموږ ترمنيځ دوروروليۍ اوخوروليۍ تاردی غوټۍ له يوه ځوان سره کوژده شوې اوهيله له بده مرغه چې له وړکتوبه دخپل کاکادزوی په نوم ده زه ستاځواب نه غواړم خولږترلږه بايدزماحالت درک کړې اخردواړه په هغه ښارکې پيداشوي يو چې دکلتوري محدوديتونوسره سره يې خلک په مينه اوانسانيت کلک پوره باورلري
هيله کوم چې دارازپه خپل زړه کې داسې پټ وساتې لکه په هديره کې چې دمړورازونه خوندي وي
په درنښت
سلطان هلمند

زړه مې درزاکوله زه په دې وخت کې نولس کلنه پېغله وم په ټول وجودکې مې دهيجان يوه څپه خپره وه دهغه په ليک کې کومه بده خبره نه اوپه ريښتياهم له سپېڅلتيانه ډک وو خودالومړی ځل وو چې مې د داډول   يوه ځوان چې زماوطندارهم حسابېده داسې عاشقانه ليک ترلاسه کولو دپلارميني ،اعتماداومهربانۍ هروخت زماپه ذهن کې دسلطان انځورپيکه کړی وو وروسته له دې په پوهنتون کې هغه يوه خبره هم نه شوی کولی اوديوه شوخ هلک په ځای ورنه ډېرارام اوغلی انسان جوړشوی وو په مياشتومياشتومې هم له هغه سره بې له سلامه دميني په اړه څه ونه ويل هغه فکرکاوه چې ليک يې په ماډېربداثرکړی که څه هم ډېرعمريې په پېښورکې تېرکړی وو خو کره وړه يې بياهم ديوه حياناک کليوال ځوان غوندې وو
زه هم يوڅه په خپل دريځ پښمانه وم خو په پوهنتون اوپردي ملک کې راته مينه کول ښه نه ښکارېدل يوه ورځ يې دپوهنتون مجله هم راته ډالۍ کړه چې زماکيسه هم په کې دښوکيسه په پاڼوکې چاپ شوې وه دلومړي کال دواړه سمسترونه همداسې په چوفتياکې تېرشول په زړه پورې خبره داوه چې سلطان په دواړو سمسترونوکې اول نومره شو اوزه پنځم نومره راغلم غوټۍ اوهيله هم په ښونومرو کامياب شوې

لومړی تحصیلي کال په ختمېدو شو اورخصتي شوه په وروستۍ ورځ مې زړه ووچې سلطان ووینم اوورته ووایم چې زه ترې خفه نه یم خوهغه له شرمه هېڅ په مخه نه راته حتی داول نومره ګۍ دمبارکۍ ورکولوموقع یې هم رانه کړه چې زه ورباندې ډېره مایوسه وم اوځان راته ملامت ښکارېده ځکه زه یې کلیواله یادېدلم اوباید تشویق کړی می وی زه پوهېدم که هغه دټولګي هرې نجلۍ ته دمینې خبره وکړي نوهغه به ورنه انکارڅه چې له خوښۍ به په جاموکې نه ځایېږي
په رخصتیوکې زه غوټۍ ، هیله اوزمورې څونورې ټولګیوالې چې پېښوریانې وې هروخت یودبل کورنوته تلو اویوبل ته به مومېلمستیاوې کولې یوه ورځ غوټۍ راته همدغه کیسه راواخیسته اوراته ویې ویل چې ته ډېره نېکمرغه یې
ماویل ولې ؟
ځواب یې راکړ
ته دسلطان غوندې یوه انسان اویوه ښکلي ځوان دخپلې مینې په توګه انتخاب کړې یې خوته بیاهم......
نورپه خنداشوه
یوه شوم چې سلطان دوی هم خبرکړي اویایې داکارد هغوی په مشوره کړی وروسته دواړوپرلپسې دهغوی صفتونه راته کول اوویل یې چې څومره پېښوریانې دهغه دمینې تږې دي خوسلطان ورسر ه مینه څه چې معمولي خواخوږي هم نه لري
ماپه خوله ورته څه ونه ویل خوپه زړه کې په خپلو کړوډېره پښمانه وم سلطان چې ماپه تېریوه کال کې وڅارلو رېښتیاهم یوپوه انسان وو دنوروځوانانواومحصلینوغوندې شله ګې په کې نه وه درخصتۍ په اوږدوکې مې په لومړي ځل حس کړه چې ماهم په غیاب کې په هغه زړه بایللی ځکه په بارباربه مې دهغه ښکلې څېره په خیال کې ورانه اوجوړه کړه
په زړه کې مې ورځ په ورځ دمینې خواږه دردونه خورېدل کله ناکله به مې ناڅاپه دپوهنتون مجله راواخیسته اودهغه تصویرته به ځېرشوم چې دهغه له نوې کیسې سره په مجله کې چاپ شوی وو
***
دویم ټولګی مونوی پیل شو پوره مطالعه مې کړې وه ګڼې کیسې اومضامین مې لیکلي وو خوکله چې ټولګي ته لاړ م لومړی هڅه مې داوه چې سلطان ووینم خودوه درې ورځې راته معلوم نه شو په څلورمه ورځ چې راغی نوسترې مه شي مې ورسره وکړل اودنه شتون پوښتنه مې ترې وکړه ویل یې چې په رخصتیوکې هلمندته تللی وم په لومړي ځل مې دهغه سره نږدې نیم ساعت خبرې وکړې چې ډېرې یې دهلمنددیادونواوپه لښکرګاه کې دبهر نیوځواکونودبې ځایه بمباریواووژنوپه اړه وې له طالبانویې سرټکاوه چې ښوونځي یې تړلي دي دخبروپه جریان کې مې کتل چې زړه مې درېږېږي اودهغه په رنګ کې هم بدلون راځي
اخرمې زړه راغونډ کړلومړی مې ښښنه ترې وغوښته اوبیامې په ګوډوماتوالفاظوپه دې پوه کړچې مینه یې راته منظوره ده

وروسته له دې ورځې به مووخت په وخت دمينې خبرې سره کولې خود سلطان هغه حالت مې کله هم نه هېرېږي چې زمادا اقرارپه وخت دهغه په وجودکې راغی اوپه کوم نظريې ماته وکتل اوزه په کوم حالت کې وم لکه خزان وهلې پاڼه ټوله رپېدم اوحمزه باباشعرمې په سرکې انګازې کولې

غل دمحبت غلطېدی نه شي
څوک چې په محفل کې چاته نه ګوري

نورنوهغه راسره په درسونوکې هم پوره پوره مرسته کوله دهغه ښواخلاقوپه کمه موده کې زمادپلارخواخوږي اودرناوی هم جلب کړدمهاجروپه څوغونډوکې يې زماپلارسره هم وليدل اوپلارمې دمورپه وړاندې څوځله دهغه دښواخلاقواواستعدادستاينه کړې وه دهغه له برکته مې ليکوالي هم ښه شوه غوټۍ اوهيلې هم زموږ سپېڅلې مينه ستايله زماغرنۍ ښکلاپه ځای پاتې وه په پوهنتون کې ګڼو هلکانو سترګې راپسې وړلې خوکله به يې چې دسلطان سره په ګرځېدوکې يوځای لېدلم نوفکريې کاوه چې کورنۍ خپلوي سره لري نوځکه خويې زماسره خبروته زړه نه ښه کاوه
دويم کال مې ديوې سپېڅلې او خوږې مينې په خمارکې تېرکړچې بې دغوټۍ اوهيلې څخه پرته بل هېڅوک هم نه راباندې پوهېدل سلطان زمادتوقع خلاف هم دلوړواخلاقو اواستعدادمجسمه اوپه ځوانۍ کې ديوه ښه شخصيت نه برخمن وو ډېرځله به په ټولګي ، لاراوکتابتون کې سره يوازې شووخودهغه له خولې مې يوه خبره هم داسې وانهورېده چې دويلو دې نه وي ډېره شوخي به يې داوه چې په موسکابه يې زمادښايست ستاينه وکړه اوويل به يې چې زمامينې له درسه ويستلی دی خوداسې نه وه هغه په انګلېسي کورس کې استاد شو اواول نمره ګي يې هم ټينګه کړې وه چې ماپه زړه کې وياړېږي کاوه نورراته داسې ښکارېدل چې خدای پاک هغه زمااوزه دهغه لپاره پيداکړې يو مابه چې د کړووړواودهغه په اړه دخپل پلاردريځ ته کتل پوره يقيني وم چې دراتلونکي ژوندپه شريکېدوکې به موکومه ستونزه نه وي دمينې دغه خوږو شېبوزه دژوندپه ډېرورازونو وپوهولم له سترګومې پردې لرې شوې دهغه پاکې مينې داسې دروا وسمسوروورشوګانوته يوړم چې ساعتونه په کې دشېبو په څېر تېرېدل ،دنړۍ ټولوباغونوخوشبويي په کې خوره وه ورږمومې قدمونه ښکولول بلبلانودمينې سندرې ويلې اودلمرزرينووړانګوله ګلپاڼوسره لوبې کولې هلته دسهارله شوره ډکې اودماښام په چوفتياکې ډوبې رنګينې شېبې دځوانۍ خوبونه ته ورته وې چې نه يې کو م شاعرپه شعرکې انځورولی شي اونه يې هم ددې نړۍ نقاشان په تابلوګانوکې پنځولی شي ماته داسې ښکارېده چې ددغه ورشوپه نازکوچمنونواوګلغوټيولومړي قدمونه ماايښي خوڅوقدمه چې لاړم راته څرګنده شوه چې دنوروانسانانود دپلونوخاورې هم په کې نشه کوونکې خوشبويي خوروي ماهم هلته درنګارنګ ګلونوپه بسترخوب پيل کړسترګې مې سره ورغلې اوهلته مې په بهودشاتودمچيودپښوپه

څېرډګلونو اورنګونوشيرې ځای ونيوه خوچې دنسيم يو ې خوږې عطرينې څپې له دغه نازدانه خوبه راپاڅولم نودرېيم ټولګی هم پای ته رسېدلی وو زماسلطان همغسې زماپه سترګوکې ښکلی وو لايې هم نوم دټولوټولګيوالوپه سرکې راته ليکنې مې هم دهغه له برکته په مجلو اوروځپاڼوکې خپرې شوې وې چې ډېرلوستونکي يې زمادليدلوپه ارمان وونورنوزموږ پښتنه مينه هم دپټېدلونه وه په مينه کې به موترټولولويه جذبه دومره وه چې په يوازېتوب کې به مو يودبل لاسونه يوه شېبه ټينګ ونيول اوډېرډېرافراط به داووچې ديوه اوبل لاسونه به مو بې اختياره ترشونډويوړل اوښکل به موکړل
***
په دريم ټولګي کې په رخصتيوکې يو ه مهمه خبره داشوه چې غوټۍ مې موررابانديې خبره کړه اوله هغې مې دپټې مينې خبره پلارته ورسېده که څه هم زماپلارډېرمهربانه ووخوخپله مينه راته دهغه په وړانديې يوه سرغړونه ښکارېده زماوېره بې ځايه وختنه برعکس پلارمې يوه شپه زه خپل څنګ ته کښېنولم زمااوسطان دمينې کيسه يې راواخيسته اوپه دې يې ملامته کړم چې ولې دې پخوازه نه خبرولم سپېڅلې مينه کومه ګناه نه ده اخرماهم ستاموريه مينتوب کړې وه دهغه په دې خبروچوفه خوله له کوټې ووتم اوبيامې يې دمورسره ترنيموشپوخبرې کولې خوزه لکه کوم لوی جرم مې چې کړی وي په خپله کوټه کې ناسته وم اوځان مې په مطالعه مصروف کړی وو
دشپې په سهارمې څه ليکل چې دکورتلفون ته دسلطان زنګ راغی و رباندې بندمې کړيوې بلې کوټې ته لاړم اوهلته مې ورسره په ارام خبر ې پيل کړې سلطان مې خبرکړچې دمينې خبرې موغوټۍ زماترپلاره رسولې خوهغه ددې په ځای چې ورخطاشي ويې خندل اوزياته يې کړه لبونۍ هېڅ فکرمه کوه زه وايم له دې وېرې به دې ټوله شپه په ويښه تېره کړې وي هغه کارهم زماپه خوښه شوی ماخپله کورنۍ خبره کړې غوښتل مې ستاپلارمې هم خبرشي دريمه ورځ له خيره جرګه درځي ګوندې خدای دزماکړي اخرديوه وطن يو هغه وخندل غږيې لږ پيکه شوبيايې زياته کړه ورورااومورمې خوښ دي اوزمادا پرېکړه يې ستايلې خدای دې وکړي چې هرڅه سم ترسره شي خوڅه يادونه دې ته هم پلارته وکړه شرمېږه مه زمااوستادراتلونکې ژوندخبره ده څه ټوکې خونه دي اونه هم خدای مه کړه کومه ګناه ده هغه دعبدالله مقري سندره دې نه ده اورېدلې
اوتابه ماته راکوينه....
زه تلوارکومه......
هغه وخندل خومادبښنې په غوښتلوتلفون پرې بندکړچې خبرې ښې نه دي
***
همداسې وشول پلارمې هم په تلفون کې دسلطان له وروراماان الله سره چې په کونسلګرۍ کې ماموروواوپه امان سره يې شهرت درلودپه دې اړه خبرې کړې وې دهغوی جرګه چې پنځه کسه وه راغله پرېکړه دهلمندپه ځای دپېښورپه دوداودوستوروشوه زمادسمال يې ورکړدهغوشېبودخوښيوبيان کله هم نه شي راتلی ،زه دهغه چاپه نوم شوم چې پرې مينه وم درېيم

ټولګی هم پای ته ورسېد زمااوسلطان په یوځای ګرځېدونورهېڅ نېوکه نه وه خو پښتني احساس بیاهم
ددې اجازه نه راکوله چې دهرچاپه مخ کې دې خبرې وکړو زه اوس دهغه کوژدنه وم اوپه درسونوکې
مویودبل سره پوره سیالي کوله ماته ځان دد ې نړۍ ترټولونېکمرغه نجلۍ ښکارېده هغه ورځې
زمادژوندله ډېروښکلواورنګینوورځونه وې لنډه داچې په څلورم کال فارغېدلو نو یوه ورځ وروسته
زمورږ واده هم په خوښۍ سره ترسره شو زه دسلطان اوسلطان اوزماشو ماله دې نه پخوادمینې
ډېرداستانونه لوستي ووخو پایله یې زمورږ خلاف وه دلته بایدووایم چې زماسره داسې الفاظ نشته
چې دخپل پلارجان اوګرانې مورجانې ستاینه اومننه پرې وکړم هغوی زمورږدزده کړې لپاره خپل وطن
پر ېښوداوبل وطن ته رامهاجرشول هغه زمادخورګانو اوورورجان لپاره خپله یوه برخه ځمکه هم خرڅه
کړه ځکه هغوی په یوه خصوصي لېسه کې زده کړه کوله دمهاجروپه اداره کې هم ګڼ مهاجرزمادپلارله
کارونوخوشحاله وواوهغه ورسره په وخت لازمه مرسته کوله

په هغوشپوکې له خوښۍ په جاموکې نه ځایېدم چې زه یې دخپل ژوندنېکمرغه ورځې شپې بولم هغه
په دې چې یوله پوهنځي نه پنځم نومره فارغېدلم اوبل داچې خدای یوښکلی یوه دژوندملګری راپه
برخه کړی وو.

خوکله چې پنځه میاشتې وروسته دواده په ورځ زماډولۍ دسلطان کورته روانېده پام مې شو چې
دلومړي ځل لپار ه مې دپلارجان سترګې له اوښکوډکې دې هغه په ډېروسختوورځوکې هم نه ووژړلي
اونه هم دومره خفه شوی وودهغه اوښکوزماورپام کړچې دموراوپلارله هغه خوږې غېږې جداکېږم چې
دخپلې مشرې لورپه توګه یې په پوره نازونورالویه کړې وم زده کړه یې راباندې کړې وه اوداسې چاته
یې واده کولم چې زمادخپلې خوښې ځوان اودخیالونوملګری وو

سلطان دویم نومره فارغ شو په پوهنتون کې یې داستادۍ لپار هم چانس درلودخو هغه نه غوښتل
اویوې بلې خیریه موسسې ته یې اسنادورکړي وو

۱۳۸۵کال وو دپاکستان حکومت یوځل بیا په جدي توګه له مهاجرووغوښتل چې خپل هېوادته دې
ستانه شي ځکه دهغوی په اصطلاح اوس په افغانستان کې پراخ بنسټه حکومت راغلی وودایې هم
ویل چې ټاکنې ترسره شوې دکرزي حکومت ارامي راوستې اوجګړه نورپای ته رسېدلې په راتلونکې
یوه میاشت کې چې هرڅنګه وي بایدټول مهاجرکمپونه خالي کړي یوان اچ سي ارهم ددغه میاشتې په
تېرېدو خپل ګڼ کارکوونکي ویستل چې ظاهرایې دبودیجې کمښت اودکارونوسپکوالی بهانه کړی
ووپه دغه کارکوونکوکې یوزماپلارهم وو په بله میاشت کې نامعلوموکسانو دپېښوردکونسلګرۍ
دمامورینوپه یوه موټرپه حیات ابادکې ډزې وکړې درې څلورکسه یې ټپیان شول چې یوپه کې
زمالېوراما ن(دسلطان مشرورور)ووهغه هم دسلطان غوندې نېک انسان وو خومتسفانه چې زخمونه
یې کاري وو اویوه اونۍ وروسته یې په روغتون کې ساه ورکړه ځوانه ښځه اودوه ماشومان یې مورږته
راپاتې شول.

یوه شپه مې پلارزموږ کورته راغی ویل یې چې نوردلته نه پاتې کېږي اوبېرته لښکرګاه ته ځي هلته اوس یوڅه ارامي راغلې دبیارغونې کارونه پیل شوي اومکتبونه پرانستل شوي دي ، کاراهل کارته سپارل کېږي سلطان هم چې دورورمرګ وربانديې له حده زیات اثرکړی وو له پېښوره یې کرکه کېده اوله پلارسر ه مې یې تلوته تیاري وښوده وروسته یې هغه موسیسې ته چې ده په کې په ښه پوست کارکاوه استفاورکړه ماته یې ویل چې دنده درته پیداکوم خوموریې (زماخوابنې) ددې مخالفه وه چې په پردي ملک کې دې دنده واخلم پنځلس ورځې وروسته دنورومهاجروسره زموږ کډې هم دهلمند په لورروانې شوې دومره هم په دې وځنډېدو چې دورورا وخویند وتعلیمي اسنادمونه ووجوړکړي سلطان ته کونسلګرۍ داوړاندیزهم کړی وو چې دامان په ځای دنده اجراکړي خودسلطا ن دادنده نه خوښېده
اوویل یې چې زه یود ېپلومات نه بلکې ادیب یم اوپه خپله برخه کې باید خپل استعدادوازمایم یوماښام موږ ټول دتورخم له پولې واوښتو اوډېره موده وروسته رابانديې دخپل وطن هواولګېده وړاندې دپولیسوترڅنګ دبهرنیوسرتېروګڼ ټانکونه هم ولاړوو له هغه ښاره وتم چې مامینه اوزده کړه په کې کړې وه سلطان ته مې وکتل چې سریې زماپه اوږه ایښی وو اوارام خوب یې کاوه
.***
دویمه ورځ لښکرګاه ته ورسېدوپه لاروکې موولید ل چې په سړکونوکارروان دی ځای ځای دبیارغونې کارونه هم روان وو خوهرځای بهرنیوسرتېروهم کلکه تالاشي کوله دبهرنیانوپه بمباریواودطالبانوپه حملوکې ګڼ هغه کسان وژل شوي وو چې موږ په لښکرګاه کې پېژندل ، دوه ورځې موږ هم دخپل پلارپه کورکې تېرې کړې وروسته دسلطان دوی خپل کورته لاړوچې کاکایې مخکې له مخکې ورته خالي کړی وو اوځینې وران ځایونه یې رغولي وو دلته حالات هسې هم نه وولکه په پېښورکې چې ویل کېدل اویامو له راډیوګانواورېدل خویوه خبره چې زمالپاره په زړه پور ې وه داوه چې دنجونولپاره په لښکرګاه کې ښوونځي رغول شوي و و چې په تورو جامواوسپینوپړوونوکې ګڼې نجونې ښوونځیوته تللې . پلارمې څوورځې وروسته بېرته دلښکرګاه په محکمه کې دنده ترلاسه کړه سلطان ته دولایت په مقام کې ډېر زردانګلیسي ژباړن اومطبوعاتي کارکوونکي په توګه دنده پیداشوه چې په وزګاروخت کې یې ځودولتي ریسانواونوروزده کوونکوته هم انګلیسي ورزده کوله ماهم په یوه منځني ښوونځي کې دښوونکې دنده واخیسته.
دوه میاشتې وروسته زمااوسلطان دمینې لومړۍ وغوړېده اونوم موپرې شګوفه کېښود شګوفې زموږ دمینې وړمې خورې کړې په کورکې موله مودو مودووروسته دیوه ماشوم دژړاغږ اوچت شو اوپه موږ له یوې خوږې سندرې نه هم خوږ لګېده ، دسلطان په مخ به بیاهم دحیاڅپه خوره وه کله به یې چې زماپه غېږ کې شګوفه ولیده نوموسکی به شو اومخ به یې بله خواواړولوچې ماته به یې دپوهنتون دوخت دنااشنایۍ وختونه سترګوته دورول خوزمادلېوره امان کونډې اودهغه ددوماشومانوتنکیوځېرودغه

خوښي ترخپل سيوري لاند ې راوستې وه که څه هم سلطان هره شپبه هڅه کوله چې دغه دوه ماشومان خوشحاله وساتي اوله هرچانه ورباندې ډېرپام وکړي ددې سره سره شگوفه لاس په لاس ګرځېده ډېرونازولواوښې پالنې ، پلرنۍ اومورنۍ مينې داسې وغوړوله چې په څلوروپنځومياشتوکې ديوه کلن ماشوم غوندې ښکارېده.

خوله بده مرغه چې د١٣٨٥کال له نيمايي وروسته زمونږ له کورنۍ څه چې له ټولې لښکرګاه خوښۍ لمنه ټوله کړه په څوځايونوکې امريکايانوبې ر حمانه بمبارۍ وکړې يوه ورځ دامان کونړه له خپلوماشومانوسره مارجې ته دخپلې پلارګني يوه واده ته تللې وه خويوتصادف داووچې دشپې په واده بمباري وشوه سهارخبرراغی چې په بمبارکې شل کسه وژل شوي دي چې ټول ملکي وګړي دي خووروسته څرګنده شوه چې دڅلوېښتوپه شاوخواکې کسان په کې وژل شوي دي له بده مرغه چې دامان کونړه اوماشومان هم په شهيدانوکې پيداشول شهيدان ورته ځکه وايم چې دوی ټول مظلومان اوديوې نامقدسې جګړې قربانيان وو هېڅوک هم په دې کې شک نه لري چې دغه کسان بې ګناه اوبې سرپناه وو خوابښې مې له ډېرخفګانه په ورځ کې درې څلورځله ضعف کېدله لس ورځې وروسته يې له ډېره خفګانه په خپل کورکې ساه ورکړه اوزمونږ په سريوبل اسماني کانی هم راپرېوت نورنوماواوسلطان ته بې له اوښکواودردنه پرته بله څه نه وو پاتې هره شپبه مې له خوښۍ تشه وه له ويراوغم کې تېرېده خود تقديرزړه لاهم په مونږ نه ووسوړشوی پلارمې له څوهمکارانوسره کندهاربنارته دکوم قضايي سمينارلپاره تللی وودوه شپې يې تېرې کړې له هغې خواچې راته دکوم شيطان په سبب دطالبانوپه کمين وربرابرشو دغه شيطانت ورته يوه داسې کس کړی ووچې پلارمې دهغه ناحقه پلوي نه وه کړې درېيمه ورځ خبره شوم چې زمادپلارپه شمول دمحکمې دڅلورونوروکارکوونکو په مرميوسوري سوري جسدونه لښکرګاه ته راوړل شوي دي ددې غم بيان زماپه الفاظوکې نه شي راتللی بله ورځ خبرراغی چې دسلطان يوازينی تره په ترياکوله قاچاکبروسره په کومه لفظي لانجه کې دهغوی لخواپه ډزو ووژل شوسلطان ته هم ګواښونه کېدل چې خپله دنده پرېږدي يوه شپه يې راته وويل چې هلمند يوځل بيادپېښورپه نيت پرېږدي خوپه لاروباوري نه دی چې دطالبانوله وېرې به خوند ي ووځي ځکه طالبانوهم دبهرنيوغوندې هرځای تلاشی کولې په راديوکې مواورېدل چې بهرنيان چې په سرکې يې امريکايان دي د طالبانوپه ضدسخت عمليات پيلوي ټول خلک يوځل بياپه وېره کې وو خودغه عمليات کومه نوې خبره نه وه هره مياشت به ملکي خلک دطالبانواودحکومت دپلويانوپه نوم دطالبانوپه بريدونوکې اودحکومت اونړيوالوځواکونوپه بمباريوکې وژل کېدل اويابه ټپي کېدل دوه کاله په همدې ناورين کې تېرشول هرچاتمه لرله چې په نوې مياشت کې به حالت ښه شي امن به راشي خوهرڅه برعکس ختل دنجونومخکيني فعال ښوونځي دطالبانوله وېرې وتړل شول په شاوخواوولسواليوکې هره ورځ ګرمې جګړې روانې وې چې يوازې مونږ ليدلې اومونږ يې قربانيان وو بې ځايه مرګونه کېدل تردې چې خپله دلښکرګاه ښارهم خوندي نه وولاهم داسې کسان و چې زمادپلار

غوندې فکرونه يې لرل اوددغه تاريخي ښار څخه يې دعلم اوپښتني فرهنګ دټاټوبي جوړلوفکرونه لرل خوبايدچې سرونه يې په لاس کې ګرځولي وی ځکه اوس ددې ډول ارمانونوپوره کول اويالرل دسرپه بيه تماميدل

زمادپلار اودهغه دملګروپه ذهن کې دبست دتيربرم يادونه وو دلته رسنيواومطبوعاتو ددروغوژبې هم غځيدلې وه بهرنيان هم دحکومتي چارواکوغوندې په دروغوعادت شوي وو دحکومت اومخالفووسله والومېړانه داوه چې يوبل ته دتلفاتوشمېره يوله بل نه لوړه وښيي دغورسنيوهلمنددنړيوالوپه خولوکې پوره مشهورکړی وو دلندن اوواشنګټن په څېرپه رسنيوکې يادېده اوبهرنيان يې له نامه سره پوره اشناشوي وو ددې ولايت په اړه يوازې دمرګ ژوبلې اوجنګونوخبرونه خپرېدل په سلوکې په که کوم يوخبردبيارغونې په اړه وو ترياک هماغسې په جوش سره کرل کېدل لکه دطالبانوپه پاچاهۍ کې چې وو اوس دکيسه ليکنې لپاره سوژې ډېرې وې خو خوپه ماکې دليکلوتوان اومينه نه وه پاتې هره شېبه اوهره ورځ دکيسه ليکنې لپاره يوه سوژه وه خوداهرڅه په روغوزړونوکېدل اوس راته خپله ځان دژوند په کتا ب کې ديوې کيسې اتله ښکارېدله ،هغه څه چې په هلمندکې تېرېدل يوازې ماغوندې بې وزلونجونوته ځرګندېدل اومور ورباندې ترهرچاوړاندې ښه پوهېدو.

زماوېره هغه وخت لازياته شوه چې سلطان به هرمازديګر دپوليسو يوه رنجرموټر ترکوره رارسولومابه په باربارزارۍ ورته کولې چې کابل ته لاړشو له دولتي چوپړنه تېرشه هلته ته کولی شې په هره رسنۍ کې کاروکړې داوسنۍ زمانې له عالي مهارت انګلېسي ژبې څخه برخمن يې خوهغه به په حسرت سره ويل چې خپل هلمندته بايدپام وشي ګوندې وي چې يوه ورځ هلمنديان واقېعت ته غاړه کېږدي بهرنيان دغه عمليات پای ته ورسوي اودغه خلک چې ټول هېواداو حتی نړۍ ته يې دمرکواوجرګودرس ورکړی يو وخت دخبروله لارې رامات کړي خودهغه داخيالونه ماته ديخ له پاسه نوشته ښکارېده دايې هم ويل چې که زمامور يې ورسره ومني نوله ميونددوی سره به په ګډه په يوه کورکې ژوندپيلوي.

***

۱۳۸۸ لمريزکال دثوردمياشت وه له ساړه ژمي وروسته بياطالبان فعال شوي وو يوه ورځ دشپې اوده وو چې په تياره کې شورماشورشو اودډزوغږونه واورېدل شو ل پوليسوپه لاسپيکرونوکې نارې وهلې چې له خپلوکورنومه راوځئ ښارته طالبان راننوتي داناري اوشورهره خوادځنګل داورپه څېرخپورشو پرلپسې ډزې هم دپخوانه په لوړاوازپيل شوې زماسره مې دموراوخورګانووېره وه ځکه دهغوی کوردښارپه څنډه کې وواومور يوڅه په امن کې وو سلطان ته مې وويل چې ميوند ته تلفون وکړي همداسې يې وکړل ماليدل چې دلومړي ځل لپاره دسلطان لاسونه لړزېږي له هغې خوادميوندله شوره ډک اوازراغی ګډې وډې خبرې يې کولې خودومره ورباندې پوه شوو چې ددوی له کوره بهر په شاوخواکورونووسله وال طالبان چې مخونه يې پټ کړي ورختلي دي دوی په کورونوکې پناه اخيستې

اومورِ ته وايي چې شورمه کوی هره شپېه مو په مرګ اونوروښکنځلو ګواښوي په همدې خبروکې ديوې چيغې سره دهغه اوازبندشوشپېه پس په هواکې دجيټ الوتکواوازونه واورېدل شول چې په ټيټه فضاکې يې الوتنې کولې له دې غږونوسره که څه هم عادت شوي وو خوپه شپه کې دېرووېرووونکي ښکارېدل ځوځله يې دښارکومه ځنډه بمبارکړه او د ډزوغږونه روان وو نيمه شپه اوازونه يوڅه غلي شول خوبهرته هېڅاهم دوتلواجازه نه لرله زمادموراوميوندتلفونونه هم بندوو دسهاررڼاپه خورېدوه پاڅېدم مورِ ټوله شپه په ويښه دپښوپه سرتېره کړې وه سهارهسې پرموښکې وړې وم خوکتل مې چې سلطان مې ترڅنګ نشته فکرمې وکړچې جومات ته دلمانځه لپاره تللی اويابه دشپې دپېښې په اړه له چانه معلومات راټولوي که څه هم هغه بېګاډېروپوليسواوامنيتي کسانوته چې ده ورسره پېژندل زنګ وهلی وو خودهېچاسره هم ددې ناڅاپي پيښې په اړه معلومات نه وو بهرته مې وکتل ټوله فضاګردونوپوښلې وه لاهم په هواکې ګردجنه وربځ خپره وه په اسمان کې دالوتکوپيکه غږونه اورېدل کېدل شګوفه چې اوس څلورکلنۍ ته نږدې کېده په خواږه خوب اوده وه اوکله کله به يې شونډې موسکۍ شوې خونه پوهېږم چې کوم خوب به يې ليده په کومه کوڅه کې به يې له چاسره لوبې کولې کله کله به يې خنداهم وکړه چې ماته حيرانوونکې نه وه هغه زمااوسلطان دمينې لومړۍ ثمره وه اوپه دواړودومره ګرانه وه چې سلطان به ويل چې ترڅومې شګوفه په لومړي ټولګي کې نه وي داخله کړې بايدزمورِ په کورکې بل ماشوم نه وي زه نه پوهېدم چې هغه ولې داخبره کوله اوولې يې په ژوندکې يې تردې دمه ديوه ماشوم دلرلوهيله درلوده !!!

زمازړه بې واره په سلطان پسې درزېده نږدې اته بجې وې چې په دروازه راننوت مخ يې يوڅه سپېره وو ايله اوس مې پام شوچې دکوردروازه موخلاصه پاتې ده مخ يې سپېره وو اوسترګې يې له اوښکوسرې اوښتې وې زماپه ليدو دبرنډې په ځنډه کښناست او ناڅاپي په ژړاشو وروسته چې په خبروراغی نوڅرګنده شوه چې دشپې په بمبارکې زمادمور، کاکااوشاوخواشپږ اوه کورونه له خاوروسره خاورې شوي دي په کې پټ وسله وال څه چې کومه چرګه اوسپی هم ژوندی نه دی پاتې يوازې زماکاکاخسراوکاکاناوې چې شپه يې په بل ځای کې وه ژوندي پاتې دي ددې خبرې په اورېدومې په زړه کې ددردڅړيکه راغله همغلته ضعف راباندې راغی اوبياپه ځان نه يم پوهېدلې.

***

ددې ورځې په مازديګر په رسنيوکې دهلمندامنيتي ځواکونويوخوااوابتلافي ځواکونوبل خواپه وياړسره دکورنيواوبهرنيورسنيوله لارې خپلې برياوې اعلانولې چې په لښکرګاه کې يې دوسله والوطالبانودبريدونومخنيوی کړی دی په لسګونومخالفين يې وژلي اونيولي دي خوپه هغه شپه هېڅاته هم زماپه څېردګڼونوردردمنوداوښکوډکوسترګواوډېروسلګيونه دوچوستونواوازونه رسېده . په اورکې هغه سوزېدل چې اورپرې بلېده ملکي خلک ديوه عشرپه ترڅ کې خاوروته وسپارل شول ،وسله وال وژل شوي کسان دځوورځولپاره دبهرنيوعکاسانولپاره ايښودل شوي وو چې حکومتي اوبهرني ځواکونه ورباندې خپله بريانړيوالوته څرګنده کړ ي خوهېچاهم له دې نه وړاندې هغه هديرې

ته سر وربښکاره نه کړچې زمامورجانه میوند ، لیلااوډېوه په کې دناځرګندې ګناه په تورپه ابدي خوب اوده وو نورنوزمور په کورنۍ کې دومره ځوک نه ووپاتې چې زمادکورنۍ قبرونه له نوروبېل کړي په هغه خودکټاروبیرغونوجوړول اوګلونوشیندل لاپه ځای پرېږده سلطان هم دسوداپانوغوندي له درده یوه خبره نه کوله یوه میاشت موله ډېره غمه یوازې دومره څه خوړل چې دنوروغمونودهرکلي لپاره ورباندې ژوند ي پاتې شو اوخپل دردونه وژاړو خودازمایښت ورځې مولاپای ته نه وې رسېدلې کله به مې له ځان سره شکرونه اېستل چې په داسې کورنۍ کې واده شوې یم چې ټوله لوستې وه که په یوه بله کورنۍ کې وی نو حتمی به په بدشګون سره مشهوره وی ځکه دسلطان دوی دکور نۍ دبربادۍ پیل دغه کورنۍ ته زماراتګ سره پیل شو خو بیاهم دغه ناورین په ټولو وو بلکې په هردرداوغم کې به هم سلطان هڅه کوله چې ماخوشحاله وساتي

یوه میاشت وروسته راته سلطان ویل چې سبادوالي سره په یوه کاروان کې دکجکي دبرېښنابنددکتلولپاره ځي ځکه چې ځینې بهرنیان غواړي چې دغه بندورغوي نوله نږدې څخه یې ګوري مامنعه کړخوویل یې چې دانګلیسي دژباړن په توګه دوالي غوښتنه ده چې باید هلته ورسره ولاړشم ګوندې وي دهغو ی مرستې ددغه بندرغولوته راجلب کړو اوپه هلمندیوڅه رڼاشي

سباورځ همداسې وشول ماسپېښین مې راډیونیولې وه سلطان مې بې وخته په زړه اوربېده اوشګوفې په انګړکې لوبې کولې په راډیوکې یوعاجل خبرراغی چې دوالي دموټرونوپه کارو ان دکجکي بندنه دراستنېدوپه مهال دسړک دغاړې بم چاودلی سرراباندې وځرخېد زړمې سلطان ته زنګ وواهه خومبایل یې بند وو په خبرکې راغلي وو چې والي ته څه زیان نه دی رسېدلی خودولایت دمقام یومشاوراودرې کارکو نکي چې په یوه موټرکې سپاره وو وژل شوي دي

مازدیګر مهال ځرګنده شوه چې داټکه هم دیوې بې وزلې نجلۍ په سررالوېدلې وه شاوخواګاونډیانودپولیسو په بدرګه دسلطان په وینو سوراوټپي بدن چې نورله پېژندګلوی وتلی وو دولایت نه په تیاره کې راوور ماپه دروازه کې ضعف وکړاوهغوی په مازدیګرکې زماسلطان خاورته په وینولړندوسپاره په دې ځلورکونجه دنیاکې زمایوازینۍ پناکاه اوساتونکی له خدای (ج) نه وروسته سلطان وو هغه هم په وینوسوررانه لاړاوځلورکلنه شګوفه یې دمینې دیا دګارپه ډول راته پرېښوده زه نیمه شپه په خودراغلم په روغتون کې وم دولتي ډاکترانو اودوالي یوه استازې په واروارډاډراکولو چې تشویش مه کوه یوه ډاکترراته ویل چې والي صیب دې پوښتنې ته راغلی وو اوته بې هوشه وې ستادځارنې لپاره مور ته سپارښتنې کړې دي هغوی ټولې خبرې اوډاډګیرنه بې مفهومه وه یوازینۍ هیله مې داوه چې نورځان ووژنم هسې هم دتقدیرپه پاڼه زمور په کورنۍ داجل دوروستي غشي نښه زه یم خوبیابه مې شګوفه سترګوته ودرېده چې دیوې سپېځلې مینې وروستي ځلي ته ورته وه یوه غیبي اوازبه هره شپه راته ویل.

نه ښکلا !

دخدای دانړۍ ډېره ارته ده اوازماینبتونه مختلف دي بایددشګوفې لپاره ژوندوکړې په بایددهغی قاتله نه شي یوه شېبه وروسته به راته دژړا ،اوښکو اواوسېلو پرته بل هېڅ نه ووپاتې همدغه غیبي اوازڅوځله دځان وژنې له ناوړه پرېکړې نه رواګرځولم یوه څلورویشت یاوپنځه ویشت کلنه مېرمن چې دژونددټولوستونزوپه وړاندې ټوله مقاومت شي هم کومه مانانه لري یوازې پردې حیرانه وم چې مرګ ولې رانه لارچپوي اوزه یې هېره کړې یم..

***

لښکرګاه راته دمینې اوژونددټاټوبي په ځای کربلااوقتلګاه ښکارېده حکومت اونړیوالو دداډل وژنوپه غبرګون کې یوازې دپلټنوامرکاوه دولایت دمقام لخوامې ټولې مرستې اوپه اصطلاح زمادمحبوب سلطان خونبهاردکړه په لسمه ورځ د سلطان د بوډاکاکا اوکاکا ناوې سره دکډوالوپه یوه وړوکي کاروان کې دکابل په طرف روان شووپرلپسې غمونوزمادکاکاخسر (دسلطان تره)ملاهم بې وخت کړوپه کړې وه اوپه توروېښتانویې سپین زورورشوي وو چې بوډاښکارېده هغه مې په پلارحتی له مور نه هم ډېرګران وو اودانا څاپي تغیرات هم په کې زمادپلاراوسلطان له مرګ نه وروسته راغلي وو اوترټولوزیات دخفګان وړداوه چې په اعصابوکې یې هم بدلون راروان وو کندهارموپه دې دهستوګنې لپاره غوره نه کړچې هلته هم بهرنیانودې ته ورته ګلان کرلي و و هره خواهلمندي مهاجرپه خېموکې بې وسه پراته وو ځکه نو خلکوکوښښ کاوه چې کابل ته لاړشي مور هم په یوبې منزله سفرروان شوو اودکابل لاره موونیوه

کابل ته په رارسېدومو همدغه سیمه داوسېدولپاره غوره کړه چې لومړی ځل تازه دیوې سوالګرې په جامه کې په کې ولیدمه څوشپې په همدې څلورلارې کې پراته وو یوې موسیسې راته خېمې اوڅه پلاستیکي لوښي راکړل خوژوندموله سوالګروهم بدتردی دکابل پولیس اوبهرني سرتېري اوس هم وېره لري چې هسې نه تروریستان په دغه خېموکې پټ نه شي اودکابل امنیت تهدیدکړي خودلوږې اوګرمۍ په سبب یې زمور دماشومانوژړاګانې کله هم غوږ وته نه رسېږي اوس چې ماښام په خېمه کې اوده شم شګوفه پرلپسې رانه پوښتنې کوي

مورجانې خپل کورته کله ځو؟

اغامې له ادیرې کله راځي ؟

اباولې ماته خبرې نه کوي ؟

داکوم ځای دی ؟

هواوس دکیسولپاره سوژې زیاتې دي خوزماسره کاغداوقلم نشته اوګوتې مې دقلم په ځای دبل څه غوښتنه کوي زمااوسلطان وړوکی کتابتون په لښکرګاه کې خورشو اوځان ته موورباندې خواړه اخیستل

***

داستان یو ځل بیا وژړولم په ذهن کې مې ډول ډول خیالونه روان وو، ټوله نړۍ را باندې وڅرخېده او هر څه راته تت او تیاره ښکارېدل پاڼې مې ټولې کړې او یوې خواته مې وغورځولې، شېبه وروسته دروازه ټک ټک شوه چې ورغلم پلوشه وه، ویل یې پلار دې غواړي ماهم اوښکې پاکې کړې پلار مې یوازې دومره وویل چې یوه سي وي دې جوړه کړه چې په د فتر کې په کار ده ما همداسې وکړل له کمپیوټر سره مې ځان مشغول کړ او سي وي مې جوړه کړه له هغې وروسته مې هر ورځ په حالت کې بدلون راته په دوه دریو ورځو کې به خامخا د ابراهیم بن ادهم د جومات خواته تلم او له ملا شمس الدین سره به مې پام په بله وو، خو شېبه مې هم ښکلا له یاده نه وتله اوس نو ملا شمس الدین هم ددغه داستان په لوستلو پوره خواشینی وو او په وریادېدلو به یې امریکایانو او بهرنیانو ته په کنځلو خوله ورخلاصه کړه او ویل به یې چې د بدبختیو ټول سبب یې بهرنیان دي.

زه په هغه خبرو څو ځله وګرځېدم خو ښکلا او شګوفه مې ونه لیدل او نه مې هم له چانه د هغې پوښتنه کړی شوه په همدې کې رخصتي خلاصه شوه له یوې میاشتې نه زیاته موده تېره شوه یوه ورځ له ملاشمس الدین سره ناست وم چې خبره بیا په ښکلا پورې یاده شوه راته ویل یې چې نور بې ځایه فکرونه پرېږده تا له هغې سره خپله خواخوږي څرګنده کړه نور هغه خپل تقدیر ته پرېږده دهغې به قسمت کې به همدا وي خدای به یې ساتي خپل عادي ژوند پیل کړه کله چې له خبره واده وکړې هر څه به دې هېر شي.
د هغه داخبره راباندې ښه ونه لګېده د لومړي ځل لپاره ورته غوصه شوم ملاصیب اخبره که یو عامي کړی وی څه خبره نه وه خو ستا غوندې کس سره دا خبرې بدې ښکاري چې داسې شوه نو بیا انساني خواخوږي او انسانیت څه شو تا نه دي اوریدلي چې

زړه یې مه بوله تور کاڼی د صحرا دی
په لیدو د زخمي زړه چې زخمي نه شي

ملاشمس الدین وخندل او زیاته یې کړه
سلطانه زما مطلب دا وو چې معلومه کړم هغه څومره درباندې کرانه ده نو چې داسې شوه نو یوازې یو ډول هغه ته نجات وکولی شې.
څه ډول؟
هغه داسې چې ښکلا د خپل ژوند ملګرې کړې او د هغه لپاره مرستندوی شې ستا له خبرو ښکاري چې هغه هم ښکلې ده هم ځوانه یوازې غربت او بې کسۍ دې حالت ته راوستې ظاهرآ دا خبره را باندې ښه ونه لګېده خو چې سوچ مې وکړ له دې نه پرته زما سره همکارۍ بله لار نه وه ماسپښین دواړه له جوماته

ووتو دخیمو په خوا مو ورو ورو په سرک قدم وهلو او ددې کار په امکاناتو مو خبرې کولې ملاشمس الدین ویل چې په دې کې هېڅ عیب نه شته دثواب کار دی خو ستونزه دلته ده چې اوس دهغې درک نه شته یوازې دردونکی داستان یې درکړی او نوره پته یې نشته بله دا چې ستا د پلار راضي کول هم اسان نه دي هغه به دوخته ستا لپاره کومه بله نجلۍ د ژوند د ملګرې په توګه ټاکلې وي.

***

دیوې میاشتې په اوږدو کې بله کیسه دا شوې وه چې پلوشې ته هماغه پاڼې لاسته ورغلې وې او کله به چې زه په پوهنتون کې وم نو مور ته به مې یې ویلې او ټولو به ورته او ښکې تویولې یو ماښام چې کورته ورننوتم ګورم چې پاڼې د پلوشې په لاس کې دي او هغوی ته یې لولي زما په لیدو یې رنګونو بدلون وکړ خو ما هېڅ هم ورته ونه ویل ځان مې غلی کړ او اجازه مې ورکړه چې داستان ته ادامه ورکړي وروستۍ برخه یې چې لوسته نوماهم ورسره وژړل مور مې په سلګو کې راته ویل چې که دغه نجلۍ راپیدا کړې نو زه په کورکې ځای ورکوم اوبال لري د مور مهربانۍ زه نورهم ډاډه کړم باید ووایم چې ما د ملاشمس الدین خبره منلی وه او فیصله مې کړې وه چې له ښکلا سره په واده کولو نور هغه او وړوکې شګوفه له دغه بدمرغیو ژغورم خو په مخکې لا خنډونه وو اود پلار نه ویرېدم هغه ته معلومه وه چې په کلي کې د خپل تره د لور ښکلا سره مینه لرم ممکن نو زما واده به یې ددومره دوښمنۍ سره سره ورسره کړی وو ځکه هغه د مینې مخالف نه وو خو دیوې پردېسې نجلۍ سره په واده چې ځوک ونه لري دهغه راضي کول راته ګران وو ښه مې وبلله چې لومړی خبره د مور سره شریکه کړم ما هم همداسې وکړل مور مې په لومړي غبرګون کې راته په غوصه شوه بد رد یې راته وویل خو وروسته یې چې زما پریشاني او خفګان ولیده په حالت کې یې یوځه بدلون راغی راته ویې ویل چې دهمدې نجلۍ درک ولګوه زه یې یوځل ګورم که مې خوښه شوه بیابه کوښښ وکړم چې پلاردې راضي کړم دازمالپاره یوښه زېری اودبري پرلورلومړی ګام وو دراتلوونکې جمعې په ورځ مې خبره دجمعې له لمانځه وروسته ملاشمس الدین سره شریکه کړه هغه هم خوښ شو له لمانځه وروسته په ګډه دهغه خېموخواته ورغلوچې همدغه مهال په کې دغه کډوال اوسېدل له څوخېمواخواتېرشوو یوسپین ږیری په مخ راغی سلام موپرې واچوو اوبیاموځنګ ته کړملاشمس الدین ورته دښکلاځانګړتیاوې وویلې اودهغې پوښتنه یې ورځخه وکړه سپین ږیری لږ فکروکړاوبیایې ځواب راکړ.

دګوربت اکانږوریادوی هغه پېژنم ډېره شریفه نجلۍ ده پخوایې ډېردرپه درژونددرلوداوس موسیسې ورته دوه درې کوټې جوړې کړې اوهلته وړاندې دخېموپه سرکې په یوه خېمه کې زموږ ماشومانوته درس وایي فکرکوم تاسې هم موسیسې واله یاست مادهوځواب ورکړاودمننې په ویلودهماغه دوه دریوکوټوخواته چې له سمنټې بولوکوځخه جوړوو ورغلو له وړاندې نه دماشومانواوازونه راتلل چې په لوړاوازېې سبق ویلوخوچې ورنږدې کېدودزړه درزامې زیاتېدله اجازه مووغوښته اوملاشمس الدین وروړاندې شو یوځل بیامې ترمړاوو ښولاندې دهغې په توروا وغټوحیاناکوسترګوسترګې

ولګېدې ، ښکلاکتاب په لاس کې نیولی وواوماشومانوته یې سبق ویلودهغې په رنګ کې مې هم پوره بدلون حس کړدلېونی، په څېرله ملاشمس الدین وړاندې راتېره شوه اوماته یې سلام وکړ
نوریې په رپېدونکوشونډویوه خبره هم نه راتله یوازې دومره یې راته وویل پلاردې څنګه دی هغه یووخت ناروغ وو
ماهم ترې مننه وکړه اودصحت دعا مې ورکړ
ورته ومې ویل شاګردان دې څنګه دي ؟
ځواب یې راکړ
ښه دي له لوست سره ډېره مینه لري ته ګوره چې زموږ خواته بیخي راګوري هم نه خبره مې ورپرې کړه
اخېرتاغوندې ښوونکې لري ځکه خواوس.....
یوقدم شاته شوه اوپه ټیټ غږ یې وویل
هغه زما امانت دې څنګه کړ
زه لږ حیران شوم چې اخیرداز ماسره کوم امانت لري
ورته ومې ویل کوم امانت !؟
په شونډو یې پیکه خنداوغوړېده
ولې هغه پاڼې درته یادوم ته هم لکه چې زماغوندې هېرجن شوی یې !
په زړه کې مې یوځل بیاددرد څپه تېره شوه ورته ومې ویل
ښکلاوبښه چې هغه مې رانه وړې زه نه وم خبرچې تاسې دلته یاست خوتابایدزه په دغه داستان دومره نه وی ځورولی
هغه لږجدي شوه
خوتاویل چې غواړم ستادژوند په اړه معلومات ترلاسه کړم همدادې غوښتل
پام مې شو چې ملاشمس الدین مې هم ترڅنګ ولاړدی اودیوه ماشوم نه دیني پوښتنې کوي اوموږ هسې دتوقع خلاف په خبروکې دومره وړاندې تللي یو ورته ومې ویل
وبښه دازماملګری ملاشمس الدین دی په ابراهیم بن ادهم جومات کې مامت لري
مخ یې نورهم په پړووني کې پټ کړځواب یې راکړ
هو پېژنم یې هروخت په لاسپیکرکې دهغه مسئلې اورم نام خدا شه اوخوږ ژغ لري ډېرنېک انسان دی یوڅه غلې وه اوپه ورخطایی، یې زیاته کړه
خوومونه ویل چې څنګه مودلته.......
مخکې له دې چې خپله خبره بشپړه کړي زه یې په خبره کې ورولوېدم
ملاصیب غواړي ستاله.....وبښه له ګوربت اکاسره وګوري هغه چېرته دی لږجدي شوه زما خسریادوئ؟
داځل زمانه وړاندې ملاشمس الدین ځواب ورکړ

هو خورکی. هغه چېرته دی ؟.
وړاندې یې یوې وړې خېمې ته ګوته ونیوه چې تېړواوخښتویوه باره ورنه تاوو وه اوپه رنګارنګ جنډوپوښل شوې وه
په هغه خېمه کې دی خوارکی. لژناروغ دی دازماشومه به درسره لاړه شي دټولګي خواته په منډه لاړه راته څرګنده شوه چې لهجه یې اوس هغه پخوانی نه ده بیاهلمندی. شوې ده
بېرته زرراغله یوه وړه نجلی. یې زموږ خواته راولېږله داهماغه ماشومه شګوفه وه چې ماپخوالیدلې وه اواوس ډېره ډنګره شوې وه
له دواړوسره یې سترې مشي وکړل اوبیاورپسې دخېمې په لورروان شوو دیوې وړې خېمې په مینځ کې دشلېدلې کټ ترڅنګ یوبوډاسړی پروت وو اوزګېروي یې کول په بل کونج کې څولوښې اوزړې برستنې ابښې وې شګوفه مخکې شوه اوپه بوډاسړي یې غږ کړ
باباملاصیب راغی تاسره یې کاردی
ګوربت اکاپه ځای په سختی. راکښناست اوزموږ خواته یې وکتل په یوه خالي ځای کې چې زړه خوپاکه سطرنجي په کې غوړېدلې وه کښناستواوداوړدوخبروحال اواحوال پوښتلووروسته ملاشمس الدین خبره وریاده کړه ګوربت اکابې له دې چې څه ووایې دهغه لاس یې پوزې ته اوچت کړښکل یې کړاوزیاته یې کړه
مولوي صیب ته دخیرپرښته یې داخوبه دې په مالوی احسان کړی وي زماهسې هم په دې نړی. کې وروستی. شپې اوورځې دي ښکلالورمې بله پناه نه لري زه یې ګورم چې له همدې غمه هره ورځ اوشپه ترسهارپټې اوښکې تویوي هغه ماته وایې چې ستاناورغی. اوزهیرحالت ته ژاړم خوزه پوهېږم ماهم ځواني تېره کړې دهغه سره له دې نه زیات هم دخپل عزت وېره ده زه پوهېږم چې ښکلالورمې له مانه هم زیات له خپلې لورشګوفې اوعزت سره مینه لري یوه ځوانه پښتنه بایدهمداسې وېره ولري بیاددې غوندې چې بې له خدایه اومابله سرپناه نه لري هغه زمادوراره کونډه ده خوماته له لورکمه نه ښکاري زمادکورنی. دټولوغړوبېلتون نورزماملادتل لپاره ماته کړې ده که نن وي که سبازه به په دې خاوره خپله آب دانه ختمه کړم او....
لږ دمه شوبیایې خبروته دوام ورکړ
دژوندستونزو نورزماپوښتنی. ماتې کړې دي یوچاچې ټول عمرپه خانی. کې تېرکړی وي اوپه دسترخوان یې دچم فقیران اوملنګان هروخت راټول شوي وي نوداوسنی سوالګرژوندورته بې اجله مرګ دی...
زه اوس دځان له پاره نه یوازې دشکلالپاره اندیښنې کوم چې دیوې ځوانې اوبې سرپناه سیاسرې اینده به څنګه کېږي ؟

هغه کونډه ده خوځوانه نجلۍ ده .....په سترګوکې یې اوښکې راډنډشوې اوله څه ځنډوروسته یې بیاخبروته دوام ورکړ
زه نورهغه ... هغه ستاپه زولۍ کې دراچوم ملاشمس الدینه ! ماستادفیض اوبرکت خبرې پخواهم اورېدلي وې زه خبرېدم چې ځوځله دې په جومات کې زموږ سره دمرستې غږ اوچت کړی دی
یوځل بیاغلی شو بیایې زماخواته راوکتل اوسترګې یې راغونډې کړې
بچیه ته کټ مټ زماوراره سلطان ته ورته یې لکه چې خدای تالا(تعالی) مې سوالونه قبول کړل تاپه مالوی احسان وکړښکلابه ستاکورودانه نه بلکې ستاوینځه اوغلامه به وي هغه ډېره دردېدلې ته یې خوشحاله وساته هغې له دې پخواهم ځوځله په خبروکې ستاپه اړه ماته څه ویلي وو خوزه نه پوهېدم چې هغه ته یې
داهغه شېبې وې چې زموږ ددریوواړوله سترګونه ددرد ، خوښۍ ایثاراومینې اوښکې راماتې وې اوشګوفې حیران حیران موږ ته کتل دهغې څېره کټ مټ خپلې مورته ورته وه اوان له دې ماشومتوبه یې په څېره کې هلمندۍ غرنۍ ښکلاپه ځپووه

***

په همدې جریان کې یوه بله میاشت هم تېره شوه مورمې یوه ورځ له پلوشې سره هغلته ورغلته ورغله له ښکلاسره یې په خبرې کړې وې کله چې راغله نودهغې دښایست اومظلومیت داستانونه یې بیانول پوره ورځخه متاثره وه هځه مې داوه چې پلارمې راضي کړي اوښکلاخپل کورته راولي پلارته مې یې داهم ویلي وو چې سلطان زو ی مې بې له دغې نجلۍ دبل چاسره واده نه کوي داخبره که هرچاته وکړې چې یو دلوړوزده کړوخاوند ځوان دې دیوې همداسې سیالې خوکونډې سره دژوندشریکولوته غاړه کېږدې ورته عجیبه ښکاري خودلته دمینې اوانسانیت یوه ګډه جذبه اوپاکه تلوسه موجوده وه چې له انساني همدردۍ پیداشوه په مینه وپالل شوه اوملاشمس الدین دبري تردرشله ورسوله له ښکلاسره تریوځل لیدووروسته مې پلارهم له هغې نه اغېزمن شو ظاهرا یې بیاهم په پخوانوښکنځلوولمانځلم اوپیغورونه یې راکړل نیمګړتیایې یوازې بې وزلې اوبې کوري و ه خو زه اوس دې ټولوته تسلیم وم اوخپله پرېکړه مې کړې وه چې ښکلابه ببرته دخوښیوپه باغ اوبڼ ورګډوم پلارمې په نه زړه غاړه کېښوده په کومه ورځ چې ښکلازماپه نوم شوه له هغې نه دوه ورځې وروسته ګوربت اکاله نړۍ نه سترګې پټې کړې اودژوند پېټۍ یې له اوږوکوزکړدهغه جنازه ملاشمس الدین وکړه
زه چې کله خېمې ته ورغلم ګڼې ښځې راغونډې وې ښکلامې ولیده چې له مننې په ډکوسترګویې زماخواته راوکتل اوپه شونډویې له هیلوډکه موسکاخوره شوه په راتلونکې اونۍ کې زموږ واده ترسره شوملاشمس الدین زمااوښکلانکاح وتړله واده زموږ په کورکې ترسره شو دومره ګڼه ګونه نه وه نږدې دوستان موټول رابللي وو دغه محفل وړوکی ووخوخنداپه کې ښه پرېمانه وه دوستانوبه یوبل ته

له ټوکې ترغوږ ورتېروله چې سلطاني په ايروکې لال وموندہ په لومړي ځل مې حس کړه چې پلارمې هم
په دغه پرېکړ ه څومره خوشحاله دی اودغه کارزماايثارګڼي
يوه ورځ په خپله کوټه کې ناست وم ښکلاراته وويل
سلطانه !
ته کټ مټ هماغسې يې زه فکرکوم چې هغه بېرته راژوندی شوی دی اوستاپه جامه کې زماترڅنګ
ناست دی ماچې لومړی ځل وليدې نوفکرمې وکړچې دهغه روح زماپوښتنې ته راغلی ماوخندل په مخ
مې يوه وړه څپېړه ورکړه.
اوته هم زمادکلي ښکلاته ورته يې چې زه په پرې مين وم دا تصادف بې څه نه نه دی چې تاته يې يوځل
بياسلطان اوماته يې ښکلاپيداکړه داوړو وخندل چې په دې کې زموږ دکوټې ورخلاص شو شګوفه
په منډه راغله زماغېږې ته يې په خندا ځان راګزارکړ
پلارجانه !پلارجانه !ميونداوبه راشيندي

جلال ابادښار
۵\۸\۱۳۸۸

دلیکوال چاپ شوي اثار

۱-سانده (شعري ټولګه)
۲- دژوند لوبه(ناول) ژباړه
۳-تلپاتې درد (ادبي ټوټې)
۴-ښکلا(ناول)
۵-وروستی فصل (لنډې کیسې)
۶-ګوره چې هېرمې نه کړې (تذکره)
۷-بې وطنه (لنډې کیسې)
۸-مونوګراف لیکنه

ناچاپ
۱-په نړیوالو ادبیاتو کې د ټاګور ونډه (څېړنه)
۲-بندیوان (ناول)
۳-تبعید (د سید جمال الدین افغان له افکارو جوړ داستان)ژباړه